

De ingestelde Raad van Commissarissen zal conform statuten en dit concept reglement zijn taken uitvoeren. Dit concept reglement zal definitief worden vastgesteld zodra de vereisten op basis van de aangekondigde wet- en regelgeving bekend zijn.

REGLEMENT
RAAD VAN COMMISSARISSEN
Holding PricewaterhouseCoopers Nederland B.V.

DIT REGLEMENT is op voorstel van de raad van commissarissen van Holding PricewaterhouseCoopers Nederland B.V. vastgesteld door de Algemene Vergadering van de Vennootschap op [datum] en is in werking getreden met ingang van [datum].

Artikel 1.
Status en inhoud van de regels

- 1.1 De in dit Reglement met hoofdletter geschreven begrippen hebben de betekenis die daaraan is toegekend in de bij dit Reglement opgenomen lijst van definities.
- 1.2 Dit Reglement is opgesteld op grond van artikel 20.14 van de statuten van de Vennootschap en dient ter aanvulling op de regels en voorschriften die (van tijd tot tijd) op de Raad van Commissarissen van toepassing zijn op grond van toepasselijk Nederlands recht, de statuten van de Vennootschap en de kwaliteitsstandaarden en/of policies binnen het netwerk van PwC member firms.
- 1.3 Waar dit Reglement strijdig is met genoemde regelgeving of statuten van de Vennootschap, zullen deze laatsten prevaleren. Waar dit Reglement verenigbaar is met de statuten, maar strijdig met genoemde regelgeving, zal de regelgeving prevaleren.

Indien één van de bepalingen uit dit Reglement niet of niet meer geldig is, tast dit de geldigheid van de overige bepalingen niet aan. De Algemene Vergadering, op voorstel van de Raad van Commissarissen, zal de ongeldige bepalingen vervangen door geldige bepalingen waarvan het effect, gegeven de inhoud en strekking daarvan zoveel mogelijk gelijk is aan die van de ongeldige bepalingen.
- 1.4 Bij dit Reglement behoren de volgende bijlagen:
Bijlage A: de lijst van definities.
Bijlage B: de profielschets van de omvang en samenstelling voor de Raad van Commissarissen.
Bijlage C: het rooster van aftreden voor leden.
Bijlage D: het reglement voor de auditcommissie.
Bijlage E: het reglement voor de remuneratiecommissie.
Bijlage F: het reglement voor de selectie- en benoemingscommissie.
Bijlage G: het reglement van de commissie publiek belang.
- 1.5 Dit Reglement bevat de taakverdeling en werkwijze van de Raad van Commissarissen en is opgesteld mede met inachtneming van de voorgestelde wet- en regelgeving voor de raad van commissarissen van de Nederlandse netwerkorganisaties waarbinnen een accountantsorganisatie opereert die een vergunning heeft voor het controleren van organisaties van openbaar belang.
- 1.6 Dit Reglement is gepubliceerd op, en kan worden gedownload van, de website van de Vennootschap: www.pwc.nl/onze_organisatie.

Artikel 2.

Taak van de Raad van Commissarissen.

- 2.1 De taak van de Raad van Commissarissen is ingevolge Principe III.1 van de Nederlandse Corporate Governance Code, het houden van toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en de algemene gang van zaken betreffende de Vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Daarnaast staat de Raad van Commissarissen de Raad van Bestuur met raad terzijde.
- 2.1.1 De Raad van Commissarissen richt zich bij de vervulling van zijn toezichhoudende taak naar het belang van de Vennootschap en de met haar verbonden onderneming, zoals onder andere de dienstverlening op het gebied van accountancy, belasting- en juridisch advies en consultancy; de raad weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van de bij de Vennootschap betrokkenen (onder wie de aandeelhouders en de leden van Coöperatie) af.
- 2.1.2 De Raad van Commissarissen betreft daarbij ook de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen, waaronder mede de kwaliteit van de accountantscontrole en onafhankelijkheid. Hierbij ziet hij erop toe dat nadelige effecten van tegenstrijdige belangen (zowel zakelijk als persoonlijk) binnen de Vennootschap en haar onderneming afdoende worden beperkt en tegenstrijdige belangen zoveel mogelijk worden voorkomen.
- 2.1.3 Bij het houden van toezicht besteedt de Raad van Commissarissen bijzondere aandacht aan de organisatie brede aspecten die van invloed zijn op de kwaliteit van de accountantscontrole, de onafhankelijkheid, de integriteit en de belangen van externe stakeholders bij de accountantscontrole.
- 2.2 Tot de taak van de Raad van Commissarissen wordt voorts onder meer gerekend:

Algemeen

- a. het houden van toezicht en (al dan niet voorafgaande) controle op, en het adviseren van, de Raad van Bestuur omtrent:
- (i) de realisatie van de doelstellingen van de Vennootschap,
 - (ii) de strategie en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten,
 - (iii) de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen,
 - (iv) het financiële verslaggevingsproces, waaronder met betrekking tot het opstellen en vaststellen van bedrijfsplannen, jaarplannen en begrotingen voor de Vennootschap,
 - (v) de overdracht van aandelen in het kapitaal van de Vennootschap en/of het vervreemden of liquideren van de door de Vennootschap gehouden materiële aandeelbelangen, deelnemingen of bedrijfsonderdelen,
 - (vi) de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen, waaronder met name het borgen van het publiek belang van de accountantscontrole,
 - (vii) de verhouding met aandeelhouders,
 - (viii) de naleving van de wet- en regelgeving.

Jaarrekening en accountant

- b. het medeondertekenen van de jaarrekening, het toezicht houden op het tijdig ter inzage leggen van de opgemaakte jaarrekening en jaarverslag alsmede het goedkeuren van de jaarlijkse begroting en belangrijke kapitaalinvesteringen van de Vennootschap.
- c. het met inachtneming van het advies van de auditcommissie, selecteren en aan de Algemene Vergadering voor benoeming voordragen van de externe accountant van de Vennootschap, alsmede het op voorstel van de auditcommissie goedkeuren van het honorarium en de opdrachtverlening tot het uitvoeren van werkzaamheden door de

externe accountant van de Vennootschap.

Benoemingsbeleid en benoeming

- d. de Raad van Commissarissen keurt het – door de Algemene Vergadering vast te stellen - benoemingsbeleid binnen de hierna uiteengezette grenzen goed en ziet toe op de juiste uitvoering ervan.

Dit omvat tevens:

- e. *Raad van Commissarissen*
het selecteren en voordragen ter benoeming - op advies van de Selectie- en benoemingscommissie - van de leden van de Raad van Commissarissen (zie artikelen 3, 4 en 5 van dit Reglement).
- f. *Compliance Officer*
het goedkeuren van de benoeming van de Compliance Officer (zie ook artikel 12.2 van dit Reglement).
- g. *Raad van Bestuur*
het op basis van een door de Raad van Commissarissen opgestelde profielschets selecteren en het doen van een bindende voordracht aan de Algemene Vergadering ter benoeming van de Raad van Bestuur.

De Raad van Commissarissen is voorts te allen tijde bevoegd iedere bestuurder te schorsen conform het bepaalde in de statuten van de Vennootschap.

- h. *Partners die als externe accountant functioneren*
het goedkeuren van de selectie van diegenen die als externe accountant (zullen) functioneren binnen de Accountantsorganisatie en met wie de Raad van Bestuur een Aansluitingsovereenkomst wenst aan te gaan.
- o De Raad van Commissarissen betreft bij zijn overwegingen t.a.v. de aansluiting:
 - de resultaten van periodieke metingen op cultuur en gedrag van de partnergroep;
 - de nader door de Raad van Commissarissen goedgekeurde of goed te keuren acties naar aanleiding daarvan;
 - de uitkomst op individueel niveau bij de desbetreffende kandidaat;
 - relevante kwaliteitsaspecten (bijv. het doorlopen curriculum) binnen het promotiebeleid voor medewerkers van de controlepraktijk.

Aan de goedkeuring van de Raad van Commissaris is tevens onderworpen het gemotiveerde besluit van de Raad van Bestuur ter zake van het beëindigen van de Aansluitingsovereenkomst met de Partners die als externe accountant functioneren binnen de Accountantsorganisatie.

Ook keurt de Raad van Commissarissen het al dan niet handhaven goed van de tekeningsbevoegdheid van een Partner die als externe accountant functioneert binnen de Accountantsorganisatie bij wie op een bepaald moment de noodzaak tot kwaliteitsverbetering is geconstateerd en welke een verbeterplan heeft opgesteld in samenspraak met de Compliance Officer en de bestuurder die verantwoordelijk is voor kwaliteit.

Beloningsbeleid en beloning

- i. de Raad van Commissarissen keurt het - door de Algemene Vergadering vast te stellen - beloningsbeleid goed en ziet toe op de juiste uitvoering ervan.

Dit omvat tevens:

- j. *Raad van Commissarissen*
het doen van een voorstel aan de Algemene Vergadering omtrent de vergoeding van de leden en de voorzitter van de Raad van Commissarissen (zie artikel 7 van dit Reglement).
- k. *Compliance Officer*
het goedkeuren van de jaarlijkse beoordeling van het functioneren van de Compliance Officer.
- l. *Raad van Bestuur*
- het goedkeuren van het - door de Algemene Vergadering vast te stellen - beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur
 - het vaststellen van de beloning van de leden van de Raad van Bestuur ingevolge Principe II.2 van de Code.
Dit omvat tevens dat de leden van de Raad van Bestuur een beloning ontvangen
 - die geen directe relatie heeft met de winstgevendheid van de Vennootschap in het betreffende boekjaar en
 - welke voor maximaal 20% bestaat uit een variabel deel dat is gebaseerd op het behalen van door de Raad van Commissarissen vastgestelde lange termijn doelstellingen die passen bij de maatschappelijke functie van de PwC NL organisatie (waaronder kwaliteit van de accountantscontrole) en de specifieke verantwoordelijkheid hierin van het desbetreffende lid van de Raad van Bestuur;
 - het formuleren van uitgangspunten voor de tijdsbesteding van leden van de Raad van Bestuur aan bestuurstaken en andere verantwoordelijkheden en het toezien op de naleving ervan. De Raad van Commissarissen legt hierover verantwoording af in zijn verslag (zie ook artikel 2.3 van dit Reglement).
 - het toezicht houden of de toepassing door de Raad van Bestuur van het vastgestelde beloningsbeleid gericht is op kwaliteit en of de vaststelling van de beloning van de (overige) beleidsbepalers van de Accountantsorganisatie is gericht op kwaliteit en past binnen de gestelde lange-termijndoelstellingen.
- m. *Partners*
het goedkeuren van het - door de Algemene Vergadering vast te stellen - beloningsbeleid voor degenen die hun beroep uitoefenen op grond van een aansluitingsovereenkomst (Partners).
- Met betrekking tot de beloning van de Partners die als externe accountant functioneren binnen de Accountantsorganisatie, heeft de Raad van Commissarissen nadrukkelijk oog voor
- de weging van kwaliteit en voor de wijze waarop, een deel van de beloning die Partners op grond van hun aansluiting met PwC NL ontvangen, wordt afgedragen ten behoeve van kwaliteitsverbetering,
 - inclusief voor eventuele inhoudingen op de beloning (inclusief de claw-back regeling) en
 - de besteding van die afdrachten aan maatregelen ter kwaliteitsverbetering.
- n. *Medewerkers*
het goedkeuren van het - door de Raad van Bestuur - vast te stellen beloningsbeleid voor degenen met een arbeidsovereenkomst (medewerkers).

Overige taken m.b.t. kwaliteit

- o. het goedkeuren van het kwaliteitsbeleid en de borging daarvan.
- p. het onderhouden van contacten met externe toezichthouders, waaronder de AFM. Dit verloopt via de voorzitter van de Raad van Commissarissen. Jaarlijks vindt een gesprek plaats tussen de Raad van Commissarissen en de AFM zonder aanwezigheid van de Raad van Bestuur. De inhoud van dit gesprek is gericht op de Accountantsorganisatie.

- q. het goedkeuren van binnen de kaders van de Code of Conduct geldend beleggingsbeleid voor Partners in privé.
- r. het - met het oog op de (verbetering van) kwaliteit - jaarlijks evalueren met de Raad van Bestuur en de Compliance Officer
 - o of afdoende waarborgen bestaan om casuïstiek te voorkomen zoals in de voorafgaande periode is voorgelegd aan de Accountantskamer
 - o of naar aanleiding van de in dat jaar ontvangen informatie over het functioneren van accountants, het geleerde van openbare procedures en bevindingen van AFM, Accountantskamer, College voor Collegiale Toetsing, onderzoeksinstituut en andere partijen maatregelen vereist zijn en
 - o indien maatregelen vereist zijn naar aanleiding van het geleerde, welke dat zijn.
- s. het - buiten aanwezigheid van de Raad van Bestuur - evalueren en beoordelen van het functioneren van de Raad van Bestuur alsmede van zijn individuele leden en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden.
- t. het evalueren en beoordelen van het functioneren van de Raad van Commissarissen alsmede van zijn individuele leden (met inbegrip van een beoordeling van het gewenste profiel, de samenstelling en competentie van de Raad van Commissarissen, zijn commissies en de effectiviteit van het introductie-, opleidings- en trainingsprogramma) en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden. Desgewenst kan de Raad van Commissarissen voor deze evaluatie en beoordeling een (externe) deskundige inschakelen.
- u. het in behandeling nemen van, beraadslagen over en beslissen omtrent aan de Raad van Commissarissen gemelde (potentiële) directe tegenstrijdige belangen tussen de Vennootschap en de met haar verbonden onderneming enerzijds en leden van de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen en (groepen) Partners anderzijds.
- v. het in behandeling nemen van, beraadslagen over en beslissen omtrent klachten of meldingen van een (mogelijk) vermoeden van een zakelijke misstand die (leden van) de Raad van Bestuur betreffen.
- w. het ten minste eenmaal in het jaar bespreken van (het functioneren van) de klacht- en meldingsregeling, alsmede van de onderwerpen genoemd in dit artikel 2.2 van het Reglement onder subs a(ii), a(iii), a(vi) alsmede onder subs s en t.
- x. het goedkeuren van zodanige bestuursbesluiten als de Raad van Commissarissen bij specifiek omschreven besluiten zal vaststellen en aan de Raad van Bestuur heeft medegedeeld.

Verslag Raad van Commissarissen

- 2.3 De Raad van Commissarissen zal jaarlijks na afloop van het boekjaar van de Vennootschap een verslag over het functioneren en de werkzaamheden van de Raad van Commissarissen en zijn commissies in dat boekjaar opstellen en publiceren.

Het verslag bevat in ieder geval

- 2.3.1 een uiteenzetting hoe de Raad van Commissarissen zijn rol heeft ingevuld op elk van de aan de Raad van Commissarissen toebehorende taken en verantwoordelijkheden, de gevolgde procedures, de belangrijkste inhoudelijke bevindingen, discussies en besluitvorming van de Raad van Commissarissen
- 2.3.2 op welke wijze de evaluatie van de Raad van Commissarissen, de afzonderlijke commissies en de individuele commissarissen heeft plaats gevonden, zoals vermeld in artikel 2.2 sub t.

- 2.3.3 de samenstelling van de - op grond van artikel 6 van dit Reglement - ingestelde commissies van de Raad van Commissarissen, het aantal vergaderingen van de betreffende commissies en de belangrijkste onderwerpen die in die commissies aan de orde zijn gekomen.

alsmede/tevens inhoudende

- 2.3.4 de informatie waarnaar wordt verwezen in artikel 2.2. sub l, artikel 2.2 sub w ter zake van artikel 2.2 subs a(ii), a(iii), a(iv), artikel 3.3, artikel 3.6, artikel 3.9, artikel 9.2, artikel 11, artikel 10.3 en artikel 16.1 van dit Reglement.

Dit verslag van de Raad van Commissarissen wordt opgenomen in het jaarverslag van de Vennootschap en in het transparantieverslag van de Accountantsorganisatie.

Artikel 3.

Samenstelling, deskundigheid en onafhankelijkheid van de Raad van Commissarissen.

- 3.1 De Raad van Commissarissen bestaat – met uitzondering van maximaal één persoon - uit ten minste vijf van de Vennootschap onafhankelijke leden.
- 3.2 De Raad van Commissarissen stelt een profielschets van zijn samenstelling op, rekening houdende met de aard, omvang en complexiteit van de onderneming. Hij houdt hierin tevens rekening met zijn werkzaamheden, de gewenste deskundigheid, ervaring en onafhankelijkheid van zijn leden. In de profielschets wordt voorts ingegaan op de voor de Vennootschap relevante aspecten van diversiteit in de samenstelling van de Raad van Commissarissen. Dit betreft onder meer met betrekking tot geslacht en leeftijd en met vermelding welke concrete doelstelling de Raad van Commissarissen ten aanzien van diversiteit hanteert. De Raad van Commissarissen zal de profielschets jaarlijks evalueren. De huidige profielschets van de Raad van Commissarissen is weergegeven in **Bijlage B** bij dit Reglement en zal op de website www.pwc.nl/onze_organisatie worden geplaatst.
- 3.3 Voor zover het profiel van de Raad van Commissarissen afwijkt van de profielschets, legt de Raad van Commissarissen hierover verantwoording af in het verslag van de Raad van Commissarissen en geeft hij tevens aan op welke termijn hij verwacht aan de profielschets te kunnen voldoen.
- 3.4 De samenstelling van de Raad van Commissarissen zal zodanig zijn dat de combinatie van ervaring, deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid van zijn leden voldoet aan de profielschets zoals weergegeven in **Bijlage B** en de Raad van Commissarissen het best in staat stelt zijn diverse verplichtingen jegens de Vennootschap en de bij de Vennootschap betrokkenen te voldoen, in overeenstemming met toepasselijke wet- en regelgeving, met bekendheid van de sociaal-economische en politieke cultuur en maatschappelijke omgeving van de markten waarin de onderneming opereert alsmede met oog voor de relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen waaronder mede de kwaliteit van de accountantscontrole en de onafhankelijkheid.

De onderlinge taakverdeling tussen de leden van de Raad van Commissarissen volgt uit de profielschets zoals weergegeven in **Bijlage B**.

- 3.5 Bij de samenstelling van de Raad van Commissarissen moeten ingevolge Principe III.3 van de Code de volgende vereisten in acht worden genomen zodat deze zijn taak naar behoren kan vervullen:
- a. elk van zijn leden moet in staat zijn om de hoofdlijnen van het totale beleid van de Vennootschap en haar onderneming te beoordelen en zich een afgewogen en zelfstandig oordeel kunnen vormen over de risico's die daarbij worden gelopen en dient te beschikken over adequate kennis van de maatschappelijke functies van de onderneming en de belangen van alle bij de onderneming betrokkenen;
 - b. elk van zijn leden moet in de profielschets van **Bijlage B** passen en middels zijn/haar deelname aan de Raad van Commissarissen (bij (her)benoeming en nadien) zal de Raad van Commissarissen als geheel moeten zijn samengesteld in overeenstemming met artikel 3.4;

- c. elk van zijn leden – met uitzondering van het evt. ene lid dat afkomstig is uit het netwerk van PwC member firms - moet onafhankelijk zijn als bedoeld in artikel 3.6;
 - d. elk van zijn leden dient voldoende beschikbaar en bereikbaar te zijn om zijn/haar taak binnen de Raad van Commissarissen en/of de Commissies waarin hij/zij zitting heeft naar behoren te vervullen.
- 3.6 Een lid van de Raad van Commissarissen zal niet als onafhankelijk lid worden aangemerkt indien hij/zij, dan wel zijn/haar echtgenoot/echtgenote, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind of bloed- of aanverwant tot in de tweede graad:
- a. in de vijf jaar voorafgaande aan de benoeming tot commissaris werknemer, partner of lid van de Raad van Bestuur of bestuurder van één van de entiteiten binnen de groep van de Vennootschap is geweest;
 - b. een persoonlijke financiële vergoeding van de Vennootschap of van een groepsmaatschappij van de Vennootschap ontvangt, anders dan de vergoeding die voor de verrichte werkzaamheden als commissaris wordt ontvangen, en voor zover zij niet past binnen de normale uitoefening van bedrijf;
 - c. in het jaar voorgaande aan de benoeming tot commissaris een belangrijke zakelijke relatie met de Vennootschap (anders dan het lidmaatschap van de commissie publiek belang van de Accountantsorganisatie) of een groepsmaatschappij van de Vennootschap heeft gehad. Daaronder wordt in ieder geval begrepen het geval dat een commissaris, of een kantoor waarvan hij aandeelhouder, vennoot, medewerker of adviseur is, is opgetreden als adviseur van PwC NL (consultant, externe accountant, notaris of advocaat) en het geval dat de commissaris bestuurder of medewerker is van een bankinstelling waarmee de Vennootschap een duurzame en significante relatie onderhoudt;
 - d. bestuurslid is van een vennootschap waar een lid van de Raad van Bestuur van de Vennootschap commissaris is (kruisverbanden);
 - e. bestuurder of commissaris is bij, of anderszins vertegenwoordiger is van, een rechtspersoon welke ten minste tien procent van de aandelen in de Vennootschap houdt, tenzij het gaat om groepsmaatschappijen;
 - f. gedurende de voorgaande twaalf maanden tijdelijk heeft voorzien in het bestuur van de Vennootschap bij belet en ontstentenis van leden van de Raad van Bestuur
 - g. directe of nauwe persoonlijke (familie)betrekkingen heeft met een Partner.
 - h. de commissaris, bestuurder of toezichthouder is bij een assurance-cliënt en/of een positie heeft bij een assurance-cliënt waarbij invloed van betekenis kan worden uitgeoefend op het assurance-object;
 - i. niet voldoet aan overige bepalingen van het onafhankelijkheidsbeleid voor commissarissen van PwC NL.
- 3.7 De Raad van Commissarissen zal in het verslag van de Raad van Commissarissen verklaren dat naar zijn oordeel is voldaan aan het bepaalde in artikel 3.5 sub c. Ook zal de Raad van Commissarissen daarin aangeven welke commissarissen hij eventueel als niet-onafhankelijk beschouwt.
- 3.8 Voorts zal elk lid van de Raad van Commissarissen voldoen aan de toepasselijke onafhankelijkheidsregels, hieronder in ieder geval te verstaan de Nederlandse ViO (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten) alsook toepasselijke buitenlandse onafhankelijkheidsregels, zoals de SEC auditor independence requirements en de interne onafhankelijkheidsregels van PwC. Het NL Compliance & Independence Office zal dit voor elke (toekomstige) commissaris toetsen aan de voorwaarden, zoals beschreven in de profielschets in **Bijlage B**.
- 3.9 Elk lid van de Raad van Commissarissen is verplicht de voorzitter van de Raad van Commissarissen de informatie te verschaffen die nodig is voor de vaststelling, en indien van toepassing, het bijhouden, van zijn/haar:
- a. geslacht;
 - b. leeftijd;
 - c. beroep;
 - d. hoofdfunctie;
 - e. nationaliteit;
 - f. nevenfuncties voor zover relevant voor de vervulling van de taak als

- g. lid van de Raad van Commissarissen;
- h. tijdstip van eerste benoeming;
- h. de lopende termijn waarvoor hij/zij is benoemd.

De voorzitter ziet erop toe dat deze informatie wordt gepubliceerd in het verslag van de Raad van Commissarissen.

- 3.10 Ten aanzien van sub f genoemd in artikel 3.9 dienen de leden van de Raad van Commissarissen voorafgaand aan het aanvaarden van een (neven)functie de voorzitter van de Raad van Commissarissen te informeren, met een kopie aan de voorzitter van de Raad van Bestuur ter toetsing aan de toepasselijke onafhankelijkheidsvereisten. De voorzitter van de Raad van Bestuur zal het NL Compliance & Independence Office vragen één en ander aan de toepasselijke interne en externe regelgeving te toetsen en de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van de Raad van Bestuur te adviseren met het oog op de oordeelsvorming of door het aangaan van de betreffende nevenfunctie de belangen van PwC (NL) en/of het PwC netwerk in het geding (kunnen) komen (onder andere mede in verband met het openbare karakter, publiciteit, tijdsbeslag en/of relevantie). PwC zal in principe dit oordeel zijn toegedaan als het een nevenfunctie betreft bij een organisatie waarmee een continue opdrachtrelatie bestaat, daaronder begrepen maar niet beperkt tot een controle opdracht.

Als er zich wijzigingen voordoen ten aanzien van (neven)functies zal het betreffende lid dit onverwijld melden aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van de Raad van Bestuur.

Artikel 4. (Her)benoeming, zittingsperiode en aftreden.

- 4.1 De leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd op de wijze als voorzien in de statuten van de Vennootschap en met inachtneming van het bepaalde in artikel 3 van dit Reglement. De voordracht tot (her)benoeming wordt gemotiveerd. Bij herbenoeming wordt rekening gehouden met de wijze waarop de kandidaat zijn/haar taak als commissaris heeft vervuld en met de profielschets in **Bijlage B**.

Leden van de Raad van Commissarissen zullen worden benoemd voor een termijn als bij benoeming is bepaald doch voor niet langer dan maximaal vier jaar. Een termijn duurt maximaal tot en met de eerste Algemene Vergadering volgend op de omloop van vier jaren na benoeming in welke Algemene Vergadering de nieuwe benoeming van een commissaris voor de betreffende zetel zal worden geagendeerd.

Een lid van de Raad van Commissarissen kan worden herbenoemd, met inachtneming van het bepaalde in de vorige zin. Een lid van de Raad van Commissarissen kan maximaal acht jaar zitting hebben in de Raad van Commissarissen, met dien verstande dat overschrijding van deze termijn als gevolg van het aftreden in de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders in het laatste jaar van zijn/haar benoemingstermijn is toegestaan.

- 4.2 De Raad van Commissarissen zal een rooster van aftreden opstellen om zoveel mogelijk te voorkomen dat commissarissen tegelijkertijd aftreden. Het huidige rooster van aftreden is weergegeven in **Bijlage C** bij dit Reglement. Onverminderd het bepaalde in artikel 4.3 zullen leden van de Raad van Commissarissen aftreden overeenkomstig het rooster van aftreden. Het rooster van aftreden zal op de website www.pwc.nl/onze-organisatie worden geplaatst.

- 4.3 Leden van de Raad van Commissarissen kunnen op eigen verzoek aftreden. De leden van de Raad van Commissarissen zullen tussentijds aftreden bij onvoldoende functioneren, structurele onverenigbaarheid van belangen of wanneer dit anderszins naar het oordeel van de Raad van Commissarissen is geboden.

Artikel 5·
Voorzitter, vice-voorzitter en de secretaris van de Vennootschap.

- 5.1 De Algemene Vergadering wijst op bindende voordracht van de Raad van Commissarissen de voorzitter van de Raad van Commissarissen aan. De voordracht tot (her)benoeming wordt gemotiveerd. Bij herbenoeming wordt rekening gehouden met de wijze waarop de kandidaat zijn/haar taak als voorzitter heeft vervuld. De Raad van Commissarissen benoemt één van zijn andere leden tot vice-voorzitter. De vice-voorzitter vervangt de voorzitter bij afwezigheid.
- 5.2 De voorzitter draagt zorg voor het functioneren van de Raad van Commissarissen en zijn commissies en is namens de Raad van Commissarissen het voornaamste aanspreekpunt voor de Raad van Bestuur en voor aandeelhouders over het functioneren van leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen.
- 5.3 De voorzitter van de Raad van Commissarissen is altijd een onafhankelijk lid, geen voormalig bestuurder van de Vennootschap en onafhankelijk op grond van artikel 3.6.
- 5.4 De voorzitter bepaalt de agenda in overleg met de voorzitter van de Raad van Bestuur en leidt de vergaderingen van de Raad van Commissarissen.
- 5.5 De voorzitter van de Raad van Commissarissen ziet ingevolge Principe III.4.1 uit de Code op het volgende toe:
- a. het volgen door de leden van de Raad van Commissarissen van hun introductie- en opleidings- of trainingsprogramma;
 - b. de tijdige en adequate informatieverschaffing aan de leden van de Raad van Commissarissen als nodig voor het naar behoren uitoefenen van hun taak;
 - c. het ruimschoots aanwezig zijn van voldoende tijd voor het inwinnen van advies, beraadslaging en besluitvorming door de Raad van Commissarissen;
 - d. het naar behoren functioneren van de commissies van de Raad van Commissarissen;
 - e. de jaarlijkse evaluatie en beoordeling van het functioneren van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen;
 - f. de benoeming van een vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen;
 - g. het naar behoren verlopen van contacten met de Raad van Bestuur en desgewenst de ondernemingsraad en het tijdig en zorgvuldig informeren van de andere leden van de Raad van Commissarissen omtrent de uitkomsten daarvan;
- en voorts op:
- h. het ontvangen van, beraadslagen over en het beslissen omtrent, meldingen van potentiële tegenstrijdige belangen als bedoeld in artikel 11;
 - i. het ontvangen van, beraadslagen over en beslissen omtrent, gemelde vermeende onregelmatigheden die het functioneren van leden van de Raad van Bestuur betreffen als bedoeld in artikel 2.2 sub v;
 - j. als voorzitter, het ordelijk en efficiënt verloop op de Algemene Vergadering;
 - k. als voorzitter, het ordelijk en efficiënt verloop op de Algemene Leden Vergadering van Coöperatie, die de voorzitter van de Raad van Commissarissen in de regel voor zit en waar hij beslist omtrent de uitslag van de stemming;
 - l. het opstellen en vaststellen door de Raad van Commissarissen van een 'huishoudelijk reglement' rondom de interne gang van zaken met betrekking tot onder andere zijn vergaderingen, ontstentenis van de voorzitter en eventuele fundamentele verschillen van mening binnen de raad
- 5.6 De vice-voorzitter vervangt bij gelegenheid de voorzitter en fungeert als aanspreekpunt voor individuele leden van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur inzake het functioneren van de voorzitter
- 5.7 De voorzitter van de Raad van Commissarissen wordt in zijn rol ondersteund door de secretaris van de Vennootschap. De secretaris ziet erop toe dat juiste procedures worden gevolgd en dat wordt gehandeld in overeenstemming met de wettelijke en statutaire verplichtingen. De secretaris ondersteunt de voorzitter van de Raad van Commissarissen in de daadwerkelijke organisatie van de raad van commissarissen (informatie, agendering,

evaluatie, opleidingsprogramma, etc.). De secretaris wordt, al dan niet op initiatief van de Raad van Commissarissen, benoemd en ontslagen door het bestuur, na verkregen goedkeuring door de Raad van Commissarissen.

Artikel 6.

De Raad van Commissarissen en commissies.

- 6.1 Naast de Commissie Publiek Belang stelt de Raad van Commissarissen ingevolge Principe III.5 van de Code de volgende commissies in: een auditcommissie, een remuneratiecommissie en een selectie- en benoemingscommissie.

De commissies worden door de Raad van Commissarissen uit zijn midden in- en samengesteld, met dien verstande dat maximaal één lid van elke commissie niet onafhankelijk (met uitzondering van de remuneratiecommissie en de commissie publiek belang) is als bedoeld in artikel 3.6 van dit Reglement. De (gehele) Raad van Commissarissen blijft verantwoordelijk voor besluiten, ook als deze zijn voorbereid door een van de commissies van de Raad van Commissarissen.

- 6.2 De Raad van Commissarissen stelt voor iedere commissie een reglement op, houdende onder andere taak en samenstelling. De huidige reglementen van de commissies zijn weergegeven in **Bijlagen D, E, F en G.**
- 6.3 Indien één of meer van de in artikel 6.1 genoemde commissies niet (meer) is ingesteld, gelden de beginselen en gang van zaken als vermeld in de relevante bijlage voor de Raad van Commissarissen.

Artikel 7. Vergoeding.

- 7.1 De Raad van Commissarissen zal ingevolge Principe III.7 uit de Code van tijd tot tijd aan de Algemene Vergadering een voorstel doen omtrent de vergoeding van de voorzitter en de overige leden van de Raad van Commissarissen. De vergoeding van de leden en de voorzitter van de Raad van Commissarissen zal passend zijn in relatie tot de verantwoordelijkheden, het tijdsbeslag van de werkzaamheden en de goede uitvoering van de taak en is niet afhankelijk van de resultaten van de Vennootschap.
- 7.2 Bij het vaststellen door de Algemene Vergadering van de vergoeding van de Raad van Commissarissen wordt onder andere in acht genomen dat geen van zijn leden persoonlijke leningen, garanties, en dergelijke van de Vennootschap zal accepteren, anders dan in de normale uitoefening van bedrijf van de Vennootschap, onder zakelijke condities en na goedkeuring van de Raad van Commissarissen. Eventuele leningen zullen niet worden kwijtgescholden.
- 7.3 De vergoeding, onkostenvergoeding en overige overeengekomen voorwaarden, waaronder de datum waarop de betreffende vergoedingen zullen worden gedaan, worden vastgesteld door de Algemene Vergadering en dienen schriftelijk te worden vastgelegd in een overeenkomst tot benoeming tussen de Vennootschap en de betreffende commissaris. De toelichting bij de jaarrekening zal in ieder geval de door de wet voorgeschreven informatie over de hoogte en structuur van de bezoldiging van individuele leden van de Raad van Commissarissen bevatten.

Artikel 8.

Introductieprogramma en doorlopende training (intern en/of extern) en opleiding.

- 8.1 Elk lid van de Raad van Commissarissen volgt na zijn/haar benoeming een introductieprogramma, waarin aandacht wordt besteed aan:
- het kwaliteitsbeheersingssysteem van de Accountantsorganisatie;
 - algemene financiële, sociale en juridische zaken, waaronder tevens de financiële verslaggeving door de Vennootschap;
 - specifieke aspecten die eigen zijn aan de Vennootschap en haar ondernemingsactiviteiten, zoals de dienstverlening op het gebied van accountancy, belasting- en juridisch advies en consultancy;

d. de verantwoordelijkheden van de leden van de Raad van Commissarissen.

8.2 De Raad van Commissarissen beoordeelt jaarlijks op welke onderdelen leden van de Raad van Commissarissen gedurende hun benoemingsperiode behoefte hebben aan nadere training of opleiding.

Artikel 9.

Vergaderingen van de Raad van Commissarissen (agenda, telefonisch vergaderen, deelname, notulen).

- 9.1 De Raad van Commissarissen zal ten minste zes maal in het jaar vergaderen en voorts zo vaak als de voorzitter (al dan niet op verzoek van een of meer van zijn leden) noodzakelijk acht. De vergaderingen zullen in de regel worden gehouden ten kantore van de Vennootschap, maar mogen ook elders plaatsvinden. Vergaderingen kunnen ook telefonisch of middels video conferencing plaatsvinden, mits alle deelnemende leden elkaar tegelijkertijd kunnen verstaan en elk lid zich verstaanbaar kan maken. Ieder lid kan zich, telkens voor een bepaalde vergadering, in de vergadering door een medelid doen vertegenwoordigen.
- 9.2 Bij frequente afwezigheid wordt het betreffende lid van de Raad van Commissarissen daarop door de voorzitter aangesproken en om uitleg verzocht. Het verslag van de Raad van Commissarissen vermeldt welke leden van de Raad van Commissarissen frequent bij vergaderingen afwezig zijn geweest.
- 9.3 De externe accountant van de Vennootschap kan worden uitgenodigd voor de vergadering van de Raad van Commissarissen waarin het verslag van de externe accountant betreffende het onderzoek van de jaarrekening aan de orde wordt gesteld en waarin de jaarrekening besproken wordt.
- 9.4 Vergaderingen zullen worden bijeengeroepen door of namens de voorzitter. Voor zover praktisch uitvoerbaar zullen de aankondiging en de agenda van te bespreken onderwerpen zeven dagen voor aanvang van de vergadering aan de leden van de Raad van Commissarissen en aan de Raad van Bestuur worden verstrekt.
- 9.5 De notulen van de vergadering zullen worden vastgesteld tijdens de eerstvolgende vergadering; indien echter alle leden van de Raad van Commissarissen met de inhoud van de notulen instemmen, kan de vaststelling daarvan ook eerder of buiten vergadering plaatsvinden.
- 9.6 De vergaderingen van de Raad van Commissarissen worden voorgezeten door de voorzitter. Bij afwezigheid van de voorzitter, zal de vice-voorzitter de vergadering voorzitten. Is ook de vice-voorzitter afwezig, dan zal het oudst aanwezige lid de vergadering voorzitten.

Artikel 10.

Besluiten van de Raad van Commissarissen (stemmen, onderwerpen ter discussie).

10.1 De Raad van Commissarissen besluit zoals bepaald in de statuten van de Vennootschap zowel in als buiten vergadering met volstreekte meerderheid, met dien verstande dat voor het nemen van een besluit ten aanzien van de benoeming, schorsing of beloning van de Raad van Bestuur steeds de instemming van de voorzitter is vereist.

Zoals bepaald in de statuten van de Vennootschap kunnen besluiten van de Raad van Commissarissen in plaats van in een vergadering ook schriftelijk worden genomen mits alle commissarissen in het te nemen besluit gekend zijn en geen van hen zich tegen deze van besluiten verzet. Het besluit dat op dergelijke wijze is genomen wordt schriftelijk vastgelegd waarbij eventuele schriftelijk ontvangen reacties worden aangehecht. Het nemen van een besluit buiten vergadering dient te worden gemeld in de eerstvolgende vergadering van de Raad van Commissarissen.

10.2 Indien er sprake is van staking van de stemmen, heeft de voorzitter een doorslaggevende stem.

- 10.3 De steeds terugkerende vergaderonderwerpen zijn in ieder geval kwaliteit, onafhankelijkheid, het publieke belang, financiële aangelegenheden, belangrijke besluiten waarop de Raad van Commissarissen actie moet nemen, (de voortgang van) de strategie van de Vennootschap en veranderingen daarin en verslagen van de afzonderlijke commissies van de Raad van Commissarissen.

Artikel 11. Tegenstrijdig belang.

- 11.1 Een commissaris neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming indien hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de Vennootschap en de met haar verbonden onderneming.

Wanneer de Raad van Commissarissen hierdoor geen besluit kan nemen, wordt het besluit genomen door de Algemene Vergadering, tenzij de statuten anders bepalen. Een dergelijke transactie zal uitsluitend mogen worden aangegaan onder ten minste in de branche gebruikelijke condities. De besluiten tot het aangaan van een dergelijke transactie behoeven de goedkeuring van de Algemene Vergadering.

De voorzitter van de Raad van Commissarissen ziet erop toe dat alle transacties waarbij tegenstrijdige belangen hebben gespeeld worden gepubliceerd in het jaarverslag met vermelding van het tegenstrijdig belang en de verklaring dat hetgeen hierover is bepaald in dit Reglement is nageleefd.

- 11.2 Een tegenstrijdig belang ten aanzien van een commissaris bestaat in ieder geval indien:
- a. de Vennootschap voornemens is een transactie aan te gaan met een rechtspersoon waarin een commissaris persoonlijk een materieel financieel belang onderhoudt;
 - b. de Vennootschap voornemens is een transactie aan te gaan met een rechtspersoon waarvan een lid van het bestuur of raad van commissarissen een familierechtelijke verhouding heeft met een commissaris;
 - c. de Vennootschap voornemens is een transactie aan te gaan met een rechtspersoon waarbij een commissaris een bestuurs- of toezichthoudende functie vervult;
 - d. naar toepasselijk recht een tegenstrijdig belang bestaat, of geacht wordt te bestaan;
 - e. de Raad van Commissarissen c.q. de Algemene Vergadering heeft geoordeeld dat dit direct of indirect persoonlijk belang van de commissaris tegenstrijdig is of wordt geacht te zijn met het belang van de Vennootschap en de met haar in een groep verbonden onderneming.

- 11.3 Elk lid van de Raad van Commissarissen (anders dan de voorzitter van de Raad van Commissarissen) meldt ieder (potentieel) tegenstrijdig belang terstond aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen. Elk lid van de Raad van Commissarissen dat een (potentieel) tegenstrijdig belang heeft, verschaft hierover alle relevante informatie aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen. In alle gevallen anders dan die genoemd in artikel 11.2 sub d zal de Raad van Commissarissen bepalen of een gemeld (potentieel) tegenstrijdig belang een tegenstrijdig belang is op grond waarvoor artikel 11.1 geldt.

Indien de voorzitter van de Raad van Commissarissen een (potentieel) tegenstrijdig belang heeft, meldt hij dit terstond aan de vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen. De voorzitter verschaft hierover alle relevante informatie aan de vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen. In alle gevallen anders dan die genoemd in artikel 11.2 sub d zal de Raad van Commissarissen bepalen of een gemeld (potentieel) tegenstrijdig belang een tegenstrijdig belang is op grond waarvan artikel 11.1 geldt.

- 11.4 Tevens wordt een tegenstrijdig belang geacht aanwezig te zijn indien de Vennootschap voornemens is een transactie aan te gaan met een natuurlijke of rechtspersoon die ten minste tien procent van de aandelen in de Vennootschap houdt. De besluiten tot het aangaan van een dergelijke transactie behoeven de goedkeuring van de Raad van Commissarissen. De voorzitter van de Raad van Commissarissen ziet erop toe dat deze transacties worden gepubliceerd in het jaarverslag met vermelding dat dit artikel 11.4 is nageleefd.
- 11.5 Een tegenstrijdig belang ten aanzien van de externe accountant van de

Vennootschap zal in ieder geval bestaan:

- a. in de situaties als bedoeld in de artikelen 23 en 24 van de Wet toezicht accountantsorganisaties;
- b. indien de niet-controle werkzaamheden (anders dan die bedoeld in sub a) voor de Vennootschap van de externe accountant (waaronder in ieder geval marketing, advies op het gebied van (management) consultancy of informatie technologie), de onafhankelijkheid van de externe accountant ten aanzien van (de controle op) de financiële verslaggeving ter discussie stelt;
- c. indien naar toepasselijk recht een tegenstrijdig belang bestaat, of geacht wordt te bestaan;
- d. indien de Raad van Commissarissen heeft geoordeeld dat een tegenstrijdig belang bestaat, of geacht wordt te bestaan.

- 11.6 De externe accountant, alsmede elk lid van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen, meldt ieder potentieel tegenstrijdig belang aangaande de externe accountant terstond aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen. De externe accountant, alsmede elk lid van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen, verschafft hierover alle relevante informatie aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen. In alle gevallen anders dan die genoemd sub a en c hierboven zal de Raad van Commissarissen bepalen of een gemeld (potentieel) tegenstrijdig belang een tegenstrijdig belang is, als gevolg waarvan de aanstelling van de externe accountant moet worden heroverwogen of andere maatregelen worden getroffen waardoor het tegenstrijdig belang wordt opgeheven. De voorzitter van de Raad van Commissarissen ziet erop toe dat deze maatregelen worden gepubliceerd in het jaarverslag met vermelding van het tegenstrijdig belang en de verklaring dat dit artikel 11.6 is nageleefd.

Artikel 12

Informatie, relatie met de Raad van Bestuur.

- 12.1 De Raad van Commissarissen en zijn afzonderlijke leden hebben een eigen verantwoordelijkheid om van de Raad van Bestuur en de externe accountant alle informatie te verlangen die de Raad van Commissarissen behoeft om zijn taak als toezichhoudend orgaan goed te kunnen uitoefenen. Indien de Raad van Commissarissen dit geboden acht kan hij informatie inwinnen van functionarissen en externe adviseurs van de Vennootschap. Individuele leden van de Raad van Commissarissen zullen slechts met instemming van de voorzitter van de Raad van Commissarissen rechtstreeks informatie bij functionarissen van de Vennootschap inwinnen. De Raad van Bestuur stelt hiervoor de nodige middelen ter beschikking. De Raad van Commissarissen kan verlangen dat functionarissen en externe adviseurs van de Vennootschap bij zijn vergaderingen aanwezig zijn.
- 12.2 De Raad van Bestuur verschafft de Raad van Commissarissen tijdig (en zo mogelijk schriftelijk) informatie over de feiten en ontwikkelingen aangaande de Vennootschap die de raad nodig mocht hebben voor het naar behoren uitoefenen van zijn taak. Mede in dat verband heeft de Compliance Officer een onafhankelijke rechtstreekse rapportage lijn naar de Raad van Commissarissen.
- 12.3 De Raad van Bestuur zal de Raad van Commissarissen vier maal in het jaar een verslag doen toekomen, dat is opgesteld in een vorm zoals van tijd tot tijd overeen te komen, en waarin gedetailleerde informatie wordt gegeven over onder meer kwaliteits-, onafhankelijkheids- en integriteitsaspecten alsmede de belangen van externe stakeholders bij de accountantscontrole alsook onder andere financiële aangelegenheden, commerciële ontwikkelingen en personeel. Bij dit verslag zal een toelichting van de Raad van Bestuur worden gevoegd waarin de Raad van Bestuur een uitleg geeft aan, en opmerkingen plaatst over, het verslag en nadere informatie verschafft over zijn beleid.
- 12.4 In het kader van de informatievoorziening, deelt de Raad van Bestuur met de Raad van Commissarissen de resultaten van de nulmeting op de cultuur en gedrag van de huidige partnergroep, alsmede de resultaten van periodieke metingen hiervan bij de medewerkers.
- 12.5 Onverminderd het bovenstaande, zal de Raad van Bestuur de Raad van Commissarissen jaarlijks voorzien van een begroting voor het komende jaar, een recente versie van zijn lange

termijn plannen en de hoofdlijnen van het strategisch beleid, de algemene en financiële risico's, het beheers- en controlesysteem van de Vennootschap en de naleving van alle relevante wet- en regelgeving. Tevens zal de Raad van Bestuur jaarlijks een verklaring afleggen dat hij de Raad van Commissarissen alle relevante informatie heeft verstrekt die nodig is voor het naar behoren uitoefenen van diens taak.

Artikel 13.

Algemene Vergadering.

- 13.1 In overeenstemming met de statuten van de Vennootschap worden Algemene Vergaderingen gehouden zo dikwijls de Raad van Bestuur of de Raad van Commissarissen dit nodig acht. De Raad van Bestuur roept tevens een Algemene Vergadering bijeen indien een of meer Vergadergerechtigden die alleen of gezamenlijk ten minste een honderdste van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen, de Prioriteit of de Raad van Commissarissen dit conform hetgeen is bepaald in de statuten, verzoeken. Blijft de Raad van Bestuur in gebreke, dan is de Raad van Commissarissen alsmede ieder van de verzoekers zelf tot bijeenroeping bevoegd met inachtneming van het bepaalde in de statuten.
- 13.2 De leden van de Raad van Bestuur en de leden van de Raad van Commissarissen zijn bij de Algemene Vergaderingen aanwezig, tenzij zij om gegronde redenen verhinderd zijn. De voorzitter van de Raad van Commissarissen zit in de regel de Algemene Vergadering voor en beslist omtrent de inhoud van de besluiten. De voorzitter van de algemene vergadering van aandeelhouders is verantwoordelijk voor een goede vergaderorde teneinde een zinvolle discussie in de vergadering te faciliteren. De uitkomst van de stemming die door de voorzitter wordt geconstateerd en uitgesproken, zal beslissend zijn.
- 13.3 De Raad van Commissarissen verschafft de Algemene Vergadering alle verlangde informatie, tenzij zwaarwichtig belangen van de Vennootschap, of een wettelijk voorschrift of rechtsregel zich daartegen verzet. Indien de Raad van Commissarissen zich op een dergelijk zwaarwichtig belang beroept, wordt dit gemotiveerd toegelicht.
- 13.4 De Raad van Commissarissen behandelt aandeelhouders die zich in gelijke omstandigheden bevinden op dezelfde wijze bij het geven van informatie.
- 13.5 De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn verantwoordelijk voor de corporate governance structuur van de Vennootschap en leggen hierover verantwoording af aan de Algemene Vergadering en voorzien eventuele afwijkingen van de bepalingen van een deugdelijke motivering. De hoofdlijnen van de corporate governance structuur worden elk jaar in een afzonderlijk hoofdstuk in het jaarverslag uiteengezet.

Artikel 14.

Relatie met de ondernemingsraad.

- 14.1 De Raad van Commissarissen zal van tijd tot tijd contact zoeken met de Ondernemingsraad en één of meer van zijn leden aanwijzen als aanspreekpunt. De Raad van Commissarissen kan vergaderingen met de ondernemingsraad beleggen.
- 14.2 De voorzitter van de Raad van Commissarissen is hoofdverantwoordelijk voor het onderhouden en coördineren van de contacten met de Ondernemingsraad. Indien een lid van de Raad van Commissarissen wordt uitgenodigd voor het bijwonen van een vergadering met de Ondernemingsraad, zal hij/zij dergelijke uitnodiging uitsluitend accepteren na voorafgaand overleg met de voorzitter van de Raad van Commissarissen.
- 14.3 Indien de Raad van Bestuur voor een voorstel zowel de goedkeuring van de Raad van Commissarissen als een advies van de Ondernemingsraad behoeft, zal het voorstel eerst ter goedkeuring aan de Raad van Commissarissen worden voorgelegd. Indien de goedkeuring wordt verkregen, wordt deze verleend onder de voorwaarde van positief of niet-negatief advies van de Ondernemingsraad.

Artikel 15.
Geheimhouding.

Elk lid van de Raad van Commissarissen is verplicht ten aanzien van alle informatie en documentatie verkregen in het kader van zijn lidmaatschap de nodige discretie en, waar het vertrouwelijke informatie betreft, geheimhouding in acht te nemen. Leden, en oud leden, van de Raad van Commissarissen zullen vertrouwelijke informatie niet buiten de Raad van Commissarissen of de Raad van Bestuur brengen of openbaar maken aan het publiek of op andere wijze ter beschikking van derden stellen, tenzij de Vennootschap deze informatie openbaar heeft gemaakt of is vastgesteld dat deze informatie al bij het publiek bekend is.

Artikel 16.
Incidentele buitenwerkingstelling, wijziging.

- 16.1 De Raad van Commissarissen kan bij besluit incidenteel beslissen geen toepassing te geven aan dit Reglement. Van een dergelijk besluit wordt melding gemaakt in het verslag van de Raad van Commissarissen.
- 16.2 De Algemene Vergadering kan dit Reglement op voorstel van de Raad van Commissarissen wijzigen.

Artikel 17.
Toepasselijke recht.

- 17.1 Dit Reglement is onderworpen aan, en moet worden uitgelegd door toepassing van, Nederlands recht.

Bijlage A Lijst van definities

Accountantsorganisatie	Accountantsorganisatie die ingevolge de Wta een vergunning heeft voor het controleren van Organisaties van Openbaar Belang. Binnen PwC NL is PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. de Accountantsorganisatie.
AFM	Autoriteit Financiële Markten
Algemene Vergadering	de algemene vergadering van aandeelhouders van de Vennootschap
Auditcommissie	de auditcommissie van de Raad van Commissarissen
Code	de Nederlandse corporate governance code
Code of Conduct	de gedragscode binnen PwC NL.
Commissie Publiek Belang	de commissie publiek belang van de Raad van Commissarissen
Commissies	de op grond van dit Reglement door de Raad van Commissarissen ingestelde commissies
Compliance Officer	functionaris verantwoordelijk voor het toezicht op naleving van voorschriften.
Coöperatie	Coöperatie PricewaterhouseCoopers Nederland U.A.
NL Compliance & Independence Office	de afdeling verantwoordelijk voor het toezicht op naleving van voorschriften, waaronder die in het kader van de onafhankelijkheid.
NV	PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. en/of PricewaterhouseCoopers Advisory N.V.
OOB	Organisatie van Openbaar Belang
Partner	de beroepsbeoefenaar die tegenover derden de titel mag voeren van “Partner”, zoals bedoeld in artikel 14 van de statuten van PricewaterhouseCoopers B.V. en artikel 15 van de statuten van NV.
Prioriteit	de vergadering van de houder van het prioriteitsaandeel in het kapitaal van de Vennootschap.
PwC Europe	de in Frankfurt (Duitsland) gevestigde Europese Vennootschap PwC Europe SE Wirtschaftsprüfungsgesellschaft die fungeert als samenwerkingsverband tussen de bij het internationale PwC netwerk aangesloten member firms in onder andere Nederland, Duitsland, Oostenrijk en België.
PwC member firms	de member firms die deel uitmaken van het PwC netwerk van zelfstandige member firms die lokaal opereren in landen verspreid over de wereld.
PwC NL	Coöperatie PricewaterhouseCoopers Nederland U.A., Holding PricewaterhouseCoopers Nederland B.V. en/of één of meer van

	haar dochtermaatschappijen tenzij het tegendeel uitdrukkelijk wordt aangegeven.
Raad van Bestuur	in dit reglement wordt onder Raad van Bestuur verstaan, de voorzitter van de Raad van Bestuur (ook: Territory Senior Partner) en de door hem benoemde procuratiehouders in zijn team (ook: Territory Leadership Team), tenzij uitdrukkelijk anders aangegeven
Raad van Commissarissen	de raad van commissarissen van de Vennootschap
Remuneratiecommissie	de remuneratiecommissie van de Raad van Commissarissen
Reglement	het reglement van de Raad van Commissarissen waarvan deze bijlage deel uitmaakt
Selectie- & Benoemingscommissie	de selectie- en benoemingscommissie van de Raad van Commissarissen
Territory Senior Partner	de voorzitter van de Raad van Bestuur, tevens zijnde de voorzitter van het Territory Leadership Team
Vennootschap	Holding PricewaterhouseCoopers Nederland B.V.
ViO	Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten
Wta	Wet toezicht accountantsorganisaties

Bijlage B	PROFIELSCHETS VAN OMVANG EN SAMENSTELLING VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSSEN
------------------	--

Deze profielschets is opgesteld op grond van artikel 3.2 van het Reglement van de Raad van Commissarissen.

1. ALGEMEEN

- 1.1 Om de taak van de Raad van Commissarissen naar behoren te kunnen uitoefenen, dient zowel de Raad van Commissarissen als geheel, als ieder lid afzonderlijk, deskundig te zijn.
- 1.2 Elke commissaris beschikt over de specifieke deskundigheid die noodzakelijk is voor de vervulling van zijn/haar taak binnen zijn/haar rol in het kader van de profielschets van de Raad van Commissarissen.
- 1.3 Ingevolge Principe III.2 van de Code is de Raad van Commissarissen zodanig samengesteld dat de commissarissen ten opzichte van elkaar, de Raad van Bestuur en welk deelbelang dan ook kritisch en onafhankelijk kunnen optreden.

2. SAMENSTELLING EN DIVERSITEIT

- 2.1 De Raad van Commissarissen bestaat – met uitzondering van maximaal één persoon - uit ten minste vijf onafhankelijke leden. Het niet-onafhankelijke lid kan afkomstig zijn vanuit het internationale netwerk van PwC member firms, niet vanuit PwC NL.
- 2.2 De voorzitter van de Raad van Commissarissen is onafhankelijk en geen voormalig bestuurder van de Vennootschap.
- 2.3 Bij de samenstelling van de Raad van Commissarissen zullen deskundigheid, kwaliteit, diversiteit en representativiteit daarvan leidende principes zijn en dient rekening te worden gehouden met:
 - a) de noodzaak dat de Raad van Commissarissen, met uitzondering van één lid, bestaat uit externe leden, dat wil zeggen: niet werkzaam bij of verbonden aan PwC anders dan door het lidmaatschap van de Raad van Commissarissen;
 - b) de uitzondering dat sprake mag zijn van één “intern” lid, doch slechts mits deze persoon niet onder de verantwoordelijkheid valt van het Nederlandse bestuur van de Accountantsorganisatie. Deze uitzondering maakt het mogelijk om één commissaris te benoemen die afkomstig is uit het netwerk van PwC member firms;
 - c) de noodzaak dat ten minste één van zijn leden relevante kennis en ervaring heeft opgedaan op financieel administratief/accounting gebied bij beursvennootschappen of andere grote rechtspersonen;
 - d) de noodzaak dat ten minste één van zijn leden relevante kennis en ervaring heeft ten aanzien van het toezicht op de kwaliteit van accountantscontroles dan wel relevante kennis en ervaring heeft opgedaan op dat terrein in zijn taakuitoefening bij een beursgenoteerde vennootschap;
 - e) het streven het aantal commissariaten zodanig te beperken dat een goede taakvervulling is gewaarborgd en zodat geen van de leden meer dan vijf commissariaten aanhoudt, waarbij het voorzitterschap van een raad van commissarissen dubbel telt;
 - f) het streven ingevolge Principe III.3 van de Code naar een gemengde samenstelling zodat sprake is van een goede balans met betrekking tot onder meer geslacht, leeftijd en (culturele) achtergrond van de individuele leden, waarbij het streven ten minste is minimaal 30% vrouwelijke leden en minimaal 30% mannelijke leden;
 - g) de noodzaak dat elk lid van de Raad van Commissarissen onafhankelijk is van (de) PwC NL (assurance-cliënten van de leden van de Raad van Bestuur en van de Compliance Officer). Bij de beoordeling van de onafhankelijkheid van elk lid van de Raad van Commissarissen, zal NL Compliance & Independence Office de betrekkingen van het betreffende lid (met assurance-cliënten) beoordelen op onder andere:
 - o het bezit van niet-toegestane financiële belangen in cliënten;
 - o niet-toegestane bestuurs- of toezichthoudende posities bij cliënten;

- o voorgenomen zakelijke relaties met cliënten.
- 2.4 Voorts is elke commissaris bij toetreding en gedurende diens zittingstermijn gehouden te voldoen aan de op PwC toepasselijke onafhankelijkheidsregels en zal hij/zij op verzoek van PwC NL de door PwC aan te reiken persoonlijke Onafhankelijkheidsverklaring en eventuele overige formulieren naar waarheid, volledig en tijdig invullen. Bij het invullen van de benodigde formulieren, zal de commissaris ook de functies vermelden die hij/zij in de twaalf maanden voorafgaand aan het accepteren van de benoeming in de Raad van Commissarissen heeft vervuld dan wel zal hij/zij een CV overleggen waaruit deze blijken.
- 2.5 De Onafhankelijkheidsverklaring (zie de bijlage bij deze profielschets) beschrijft de verplichtingen van de commissaris met betrekking tot de onafhankelijkheid en verstrekt informatie over de (niet-) toegestane betrekkingen en de te verstrekken informatie ten behoeve van de beoordeling door NL Compliance & Independence Office inzake het al dan niet toegestaan zijn ervan.

3. DESKUNDIGHEID

- 3.1 De Raad van Commissarissen dient gezien zijn taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden alsmede gezien de diverse soorten dienstverlening die de Vennootschap en/of één of meer van haar dochterondernemingen aanbiedt, kennis van en/of ervaring met te hebben ten aanzien van de volgende aandachtsgebieden of onderwerpen:
- op financieel administratief/accounting gebied;
 - de dienstverlening op het gebied van accountancy, belasting- en juridisch advies en consultancy;
 - kwaliteitsbeleid;
 - het maatschappelijk en publiek belang van de accountantscontrole;
 - in politieke en maatschappelijke sectoren, bijvoorbeeld een Nederlands politiek netwerk of binnen een organisatie die (mede) het openbaar belang dient;
 - maatschappelijk ondernemen, corporate governance en compliance;
 - risico management;
 - bestuurs- en organisatiekwesties;
 - beloningsbeleid- en systemen binnen grotere (internationale) organisaties;
 - de omgang met dan wel ervaring binnen/met voor PwC relevante externe toezichthouders;
 - de voor PwC relevante wet- en regelgeving, waaronder die van de accountantsorganisaties die wettelijke controles uitvoeren bij Organisaties van Openbaar Belang.

één en ander met inachtneming van de Beleidsregel geschiktheid 2012.

- 3.2 De Raad van Commissarissen dient de taken, zoals omschreven in wet, statuten van de Vennootschap en in het Reglement Raad van Commissarissen, adequaat te vervullen
- 3.3 Elk individueel lid van de Raad van Commissarissen beschikt o.a. over de volgende competenties:
- gevoel voor zowel de signalen uit de maatschappij als die van de diverse beroepsgroepen binnen de PwC NL organisatie;
 - kwaliteitsbewustzijn;
 - goede communicatieve vaardigheden;
 - bestuurlijke ervaring

4. TAAKVERDELING

4.1 De onderlinge taakverdeling tussen de leden van de Raad van Commissarissen is als volgt:

Remuneratiecommissie

- A. Jorritsma-Lebbink
- mr. Y.C.M.Th. van Rooy
- drs. J.M. de Jong
- dr. A.H.E.M. Wellink

Auditcommissie

- drs. C.J.M. van Rijn
- A. Jorritsma-Lebbink
- mr. F.W. Oldenburg

Commissie Publiek Belang

- dr. A.H.E.M. Wellink
- prof. dr. N. Ellemers
- drs. J.M. de Jong
- A. Jorritsma-Lebbink
- mr. F.W. Oldenburg
- mr. Y.C.M.Th. van Rooy
- drs. C.J.M. van Rijn

Selectie- en Benoemingscommissie

- drs. J.M. de Jong
- prof. dr. N. Ellemers
- mr. F.W. Oldenburg

5. GESCHIKTHEID EN BETROUWBAARHEID

1. Sectorspecifieke eisen voor RvC van financiële ondernemingen; geschiktheid/betrouwbaarheid

Aan de leden van de RvC van een financiële onderneming¹ wordt een tweetal specifieke eisen gesteld: geschiktheid en betrouwbaarheid². De toetsing op geschiktheid en betrouwbaarheid wordt, afhankelijk van wie de toezichthouder is van de financiële onderneming, uitgevoerd door de AFM en/of de DNB³. De toetsing kan op twee momenten plaatsvinden: (i) aan de poort, dus voor het aantreden van een commissaris; (ii) en achteraf, na het aantreden van een commissaris (de zogenaamde ‘hertoetsing’). Zowel bij de betrouwbaarheids-als bij de geschiktheidstoets geldt het beginsel: eens geslaagd blijft geslaagd. Hertoetsing is slechts mogelijk indien (een wijziging in de relevante) feiten of omstandigheden daartoe een redelijke aanleiding geven.⁴ Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een neergang van resultaten van de onderneming of kan gelegen zijn in het functioneren van de RvC. Voor de geschiktheids- en betrouwbaarheidstoets maakt het niet uit of sprake is van een vrijwillige RvC.

2. Geschiktheidstoets

De geschiktheidseis is bedoeld om te bezien of iemand geschikt is. De geschiktheidsnorm is nader ingevuld in de Beleidsregel geschiktheid 2012. Deze beleidsregels vermelden dat geschiktheid van de RvC bestaat uit een combinatie van kennis, vaardigheden en professioneel gedrag en kan onder meer blijken uit de opleiding, werkervaring en competenties van de commissaris en de doorlopende toepassing hiervan in de praktijk.⁵ Voorbeelden van competenties zijn onder andere onafhankelijkheid, loyaliteit, authenticiteit en besluitvaardigheid.⁶

Uit de beleidsregel blijkt dat de commissaris in ieder geval geschikt moet zijn met betrekking tot de volgende onderwerpen: (i) bestuur, organisatie en communicatie; (ii) producten, diensten en markten waarop de onderneming actief is; (iii) beheerste en integere bedrijfsvoering; (iv) evenwichtige en consistente besluitvorming.

Daarnaast wordt toetsing op geschiktheid ook ingekleurd door (i) de functie van de commissaris; en (ii) het soort, de omvang, de complexiteit en het risicoprofiel van de onderneming.⁷ Ook speelt bij het toetsen van een individuele commissaris op geschiktheid, de samenstelling van de RvC een belangrijke rol.⁸ De individuele kennis en vaardigheden van de getoetste persoon worden altijd bezien in samenhang met de kennis en vaardigheden van de andere (‘zittende’) leden van de RvC.

3. Betrouwbaarheidstoets

Naast de geschiktheidstoets geldt dat de commissarissen ook getoetst worden op betrouwbaarheid. De betrouwbaarheidsnorm behelst dat de betrouwbaarheid van de commissarissen buiten twijfel staat. Deze toets wordt door de AFM en/of de DNB gedaan op basis van diens voornemens, handelingen en antecedenten.⁹ Bij die beoordeling wordt het belang van de individuele betreffende commissaris en de ondernemingen meegenomen.

¹ Onder een financiële onderneming in de zin van de Beleidsregel geschiktheid 2012 wordt, onder andere, verstaan; pensioenfonds, trustkantoren, clearinginstellingen, verzekeringsmaatschappijen, accountantskantoren, beleggingsmaatschappij, financiële dienstverlener, bank en een financiële holding.

² De geschiktheidsnorm is verankerd in artikel 4.9 Wft. De betrouwbaarheidsnorm is opgenomen in artikel 4.20 Wft.

³ Wanneer het een financiële onderneming betreft die onder toezicht staat van zowel de AFM als de DNB maken de toezichthouders in concrete gevallen afspraken over hun samenwerking. Uitgangspunt hier is dat de vergunningverlenende toezichthouder (ook wel lead-toezichthouder) verantwoordelijk is voor de uiteindelijke beoordeling. Hij zal het proces om tot een oordeel te komen coördineren en het uiteindelijk oordeel aan de financiële onderneming kenbaar maken. Bij banken is bijvoorbeeld DNB de vergunningverlenende toezichthouder en zal zij dus de betrouwbaarheids- en geschiktheidstoets coördineren, bij een beleggingsonderneming is de AFM de toezichthouder en uit dien hoofde coördinator van beide toetsen.

⁴ Artikel 1.5 Beleidsregel geschiktheid 2012. Een hertoetsing is een middel waarnaar niet te snel gegrepen dient te worden aangezien dit middel als vrij ingrijpend wordt ervaren. Of sprake is van een redelijke aanleiding hangt steeds af van de omstandigheden van het geval.

⁵ Artikel 1.2 lid 1 Beleidsregel geschiktheid 2012.

⁶ In de bijlage bij de ‘Beleidsregel geschiktheid 2012’ zijn relevante competenties opgenomen om de geschiktheid aan te tonen.

⁷ Artikel 1.3 Beleidsregel geschiktheid 2012.

⁸ Artikel 1.4 Beleidsregel geschiktheid 2012.

⁹ Een voornemen dient op objectief verifieerbare wijze vastgesteld te worden. Om inzicht in de voornemens, handelingen en antecedenten te verkrijgen die van belang zijn voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van betrokkene, kan de AFM of de DNB, naast de betrokkene zelf, bij verschillende personen en instellingen om informatie verzoeken.

Bijlage bij profielschets: persoonlijke onafhankelijkheidsverklaring

Onafhankelijkheidsverklaring voor een lid van de Raad van Commissarissen

Deze verklaring heeft betrekking op de verplichtingen van een (externe) commissaris ten behoeve van de bescherming van de onafhankelijkheid zoals bedoeld in regelgeving betreffende de onafhankelijkheid ten opzichte van PwC NL assurance cliënten, zoals beschreven in PwC NL's onafhankelijkheidsbeleid voor haar commissarissen.

De commissaris is gehouden de noodzakelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat hij of zij financiële belangen heeft dan wel relaties onderhoudt die onder de onafhankelijkheidsregelgeving verboden of beperkt zijn, en om bestaande en voorgenomen belangen en/of relaties die beoordeling vereisen onverwijld te melden aan het PwC NL Compliance & Independence Office ('NLCIO'), zoals hieronder uiteengezet.

Hierna wordt gesproken over assurance opdrachten. Daaronder vallen audit opdrachten (waaronder de controle van een financiële verantwoording) en non audit assurance-opdrachten.

Niet-toegestane financiële belangen

Financiële belangen zijn belangen in eigen vermogen of andere effecten of waardepapieren, obligaties of andere schuldinstrumenten van een rechtspersoon. Deze omvatten rechten om een belang te verkrijgen, zoals opties en warrants, of de tegenhanger van andere afgeleide of indirecte belangen, en sommige verzekeringsproducten die karakteristieken van financiële belangen vertonen.

De commissaris¹⁰ mag geen:

- (1) financiële belangen hebben in assurance-cliënten¹¹ waarvoor één of meer leden van de Raad van Bestuur en/of de Compliance Officer als externe accountant optreden of een andere rol vervullen met een inhoudelijke betrokkenheid bij de assurance-opdracht, zoals een Quality Review Partner rol.
- (2) invloed van betekenis hebben (>20%) op een PwC NL assurance-cliënt.
- (3) financieel belang hebben in een Nederland gevestigde PwC assurance cliënt met een SEC listed FPI status.

Niet-toegestane bestuurs- of toezichthoudende posities

Een commissaris mag geen bestuurs- of toezichthoudende posities bekleden bij PwC NL assurance cliënten. Hieronder zijn begrepen taken en verantwoordelijkheden die passen bij een rol als 'persoon belast met governance' en/of een positie waarbij 'invloed van betekenis' kan worden uitgeoefend op het assurance object.

Een commissaris mag geen direct of naast familielid hebben dat een directeur of functionaris is van een in Nederland gevestigde PwC assurance-cliënt met een SEC listed FPI status of een daaraan gerelateerde entiteit.

Ter beoordeling te melden belangen en relaties

De bovenstaande (bestaande en voorgenomen) belangen en relaties dienen bij NLCIO te worden gemeld.

¹⁰ Waar gesproken wordt van commissaris gelden bovenstaande bepalingen/eisen ook voor nauwe persoonlijke relaties van de commissaris: gezinsleden of een persoon waarmee intensief sociaal contact bestaat die (a) financieel afhankelijk is [van de commissaris] of (b) met wie de commissaris samen een huishouding voert.

¹¹ Cliënt = assurance/audit-cliënt + de related entities

Voorts dienen de onderstaande belangen en relaties te worden gemeld bij NLCIO om te beoordelen of sprake is van een bedreiging van de onafhankelijkheid van PwC NL en of deze kan worden weggenomen of beperkt tot een aanvaardbaar niveau:

- a) indien de commissaris een belang heeft in een assurance-cliënt van PwC NL, dat groter is dan 10% van het (eigen) vermogen van betrokkene en zijn/haar naaste familie.
- b) voormalige arbeidsrelaties en/of bestuurs- of toezichthoudende posities met invloed op de opstelling van de financiële verslaggeving bij een assurance-cliënt of een daaraan verbonden entiteit. Er is geen cooling-off periode van toepassing, wél dient een evaluatie te geschieden door NLCIO of er eventueel een bedreiging is van de onafhankelijkheid indien een dergelijke relatie tot 1 jaar geleden bestond bij de betreffende cliënt.
- c) indien een bestuurs- of toezichthoudende positie met invloed op de opstelling van de financiële verslaggeving bij een assurance-cliënt of een daaraan verbonden entiteit wordt ingenomen door de echtgeno(o)t(e) of de partner van een lid van de Raad van Commissarissen.
- d) indien de commissaris een naast familielid heeft die een directeur of belangrijke functionaris is bij een PwC assurance-cliënt of een daaraan verbonden entiteit of een dergelijke positie wordt aangeboden.

Verklaring

Ik verklaar dat ik:

- geen niet-toegestane financiële belangen bezit of niet-toegestane relaties heb zoals hiervoor omschreven; en
- dat ik alle financiële belangen en relaties zoals hiervoor omschreven, heb gemeld.

Ik bevestig dat de door mij verstrekte informatie en documentatie bij mijn beste weten volledig en juist is.

Ik begrijp dat ik gehouden ben het NLCIO onverwijld te informeren indien er een wijziging optreedt in de financiële belangen of de relaties zoals ik die gemeld heb.

Naam:

Datum:

(handtekening)

Bijlage C ROOSTER VAN AFTREDEN VOOR LEDEN VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Dit rooster van aftreden is opgesteld op grond van artikel 4.2 van het Reglement van de Raad van Commissarissen en is vastgesteld in de vergadering van de Raad van Commissarissen dd 9 september 2015.

Leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd voor een periode, zoals bij benoeming is bepaald doch van maximaal vier jaar, een en ander zoals in het Reglement van de Raad van Commissarissen is bepaald.

Naam	Leeftijd op datum toetreding	Toetreding	2016	2017	2018	2019	Herbenoembaar
N. Ellemers	52	1 mei 2015				✓	ja
J.M. de Jong	69	1 mei 2015				✓	nee
F.W. Oldenburg	54	1 mei 2015				✓	ja
C.J.M. van Rijn	67	1 mei 2015				✓	nee
Y.C.M.T. van Rooy	63	1 mei 2015				✓	ja
A.H.E.M. Wellink	71	1 mei 2015			✓		nee
A. Jorritsma	65	1 september 2015				✓	ja

Dit rooster van aftreden wordt op de website geplaatst: [www.pwc.nl/onze organisatie](http://www.pwc.nl/onze-organisatie)

Bijlage D	REGLEMENT AUDITCOMMISSIE van de Raad van Commissarissen <i>opgesteld door de Raad van Commissarissen op: 20 mei 2015</i>
------------------	--

1. ALGEMEEN

- 1.1 Dit reglement van de Auditcommissie is opgesteld op grond van artikel 6.2 van het Reglement van de Raad van Commissarissen en regelt de rol en verantwoordelijkheden van de Auditcommissie, haar samenstelling en op welke wijze de Auditcommissie haar taak uitoefent.
- 1.2 Besluiten over de interpretatie van dit reglement worden genomen door de Raad van Commissarissen.
- 1.3 Begrippen hebben de betekenis die daaraan in Bijlage A bij het Reglement van de Raad van Commissarissen is gegeven.
- 1.4 De Raad van Commissarissen heeft dit reglement opgesteld op voorstel van de Auditcommissie. De Auditcommissie beoordeelt jaarlijks de toereikendheid van dit reglement, brengt verslag uit van deze beoordeling aan de Raad van Commissarissen en doet zo nodig wijzigingsvoorstellen. De Raad van Commissarissen kan dit reglement te allen tijde wijzigen en/of de aan de Auditcommissie toegekende bevoegdheden herroepen.
- 1.5 In geval van strijdigheid van het bepaalde in dit reglement met het bepaalde in statuten van de Vennootschap of Coöperatie of overige corporate documentatie, zoals het Reglement van de Raad van Commissarissen, prevaleert het bepaalde in statuten of Reglement van de Raad van Commissarissen.
- 1.6 Dit reglement van de Auditcommissie is gepubliceerd op en kan worden gedownload van de website van de Vennootschap: www.pwc.nl/nl/onze-organisatie/raad-van-commissarissen.jhtml onder: Reglement raad van commissarissen, bijlage D.

2. ROL EN VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE AUDITCOMMISSIE

- 2.1 Onverminderd het bepaalde in artikel 6.1 van het Reglement van de Raad van Commissarissen is de Auditcommissie verantwoordelijk voor:
 1. het voorbereiden van de besluiten door de Raad van Commissarissen¹ op het terrein van financiële aangelegenheden, o.a. met betrekking tot (de medeondertekening van) de jaarrekening, het jaarverslag, het financiële verslaggevingsproces, waaronder het opstellen en vaststellen van jaarplannen en begrotingen voor de Vennootschap, belangrijke kapitaalinvesteringen alsmede de opzet en werking van interne risicobeheersings- en controlesystemen².
 2. het adviseren van de Raad van Commissarissen over de te maken selectie en op te stellen voordracht³ aan de Algemene Vergadering ter benoeming van de externe accountant⁴. Hierbij komen tevens de overwegingen aan de orde op basis waarvan die accountant wordt voorgesteld

¹ *Reglement RvC, artikel 2.2 sub b (taak van de raad van commissarissen):* “het medeondertekenen van de jaarrekening, het toezicht houden op het tijdig ter inzage leggen van de opgemaakte jaarrekening en jaarverslag alsmede het goedkeuren van de jaarlijkse begroting en belangrijke kapitaalinvesteringen van de Vennootschap.”

² *Statuten Holding, artikel 20 lid 3; Reglement RvC, artikel 12.5*

³ *Reglement RvC, artikel 2.2 sub c (taak van de raad van commissarissen):* “het met inachtneming van het advies van de auditcommissie, selecteren en aan de Algemene Vergadering voor benoeming voordragen van de externe accountant van de Vennootschap, alsmede het op voorstel van de auditcommissie goedkeuren van het honorarium en de opdrachtverlening tot het uitvoeren van werkzaamheden door de externe accountant van de Vennootschap.”

⁴ *Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 7.1:* “Verdere verduidelijking van de rol van aandeelhouders en rvc bij de benoeming van en communicatie met de accountant binnen de Code Corporate Governance. Deze verduidelijking betreft de verantwoordelijkheid van de rvc voor de selectie van de accountant, het afspreken van het honorarium en de rechtstreekse communicatie met de accountant over zijn bevindingen, waarbij de rvc (audit committee) niet alleen zijn formele functie dient vervullen, maar in materiële zin het orgaan dient te zijn dat de relatie met de accountant onderhoudt. Hiertoe wordt principe V.2 uitgewerkt in een aantal best practices die de primaire rol en verantwoordelijkheid voor deze zaken expliciet bij de rvc onderbrengen. [commissie corporate governance]”

(ingegaan wordt op de beoordeling op een aantal aspecten van kwaliteit (zoals AFM bevindingen) en het honorarium ten opzichte van de andere kantoren die in het proposaltraject werden uitgenodigd)⁵.

Indien de Algemene Vergadering niet overgaat tot het verlenen van een opdracht aan een accountant, geschiedt het verlenen van de opdracht door de Raad van Commissarissen⁶. De opdracht kan worden ingetrokken door de Algemene Vergadering en door het orgaan dat de opdracht heeft verleend⁷.

3. het doen van een voorstel aan de Raad van Commissarissen met betrekking tot het honorarium en de opdrachtverlening tot het uitvoeren van werkzaamheden⁸ door de externe accountant van de Vennootschap.
4. het onderhouden van de relatie met de externe accountant en het functioneren als eerste aanspreekpunt⁹ voor de externe accountant¹⁰ met betrekking tot diens bevindingen (onder andere tevens indien deze eventuele onregelmatigheden constateert in de inhoud van financiële berichten en het afstemmen van het eventuele werkprogramma daaromtrent).
5. het – met inachtneming van het bepaalde in artikelen 11.5 en 11.6 van het Reglement van de Raad van Commissarissen - zo nodig doen van voorstellen aan de Raad van Commissarissen met betrekking tot de onafhankelijkheid van de externe accountant en met betrekking tot het in behandeling nemen van, en beslissen over gemelde (potentiële) directe tegenstrijdige belangen tussen de Vennootschap enerzijds en de externe accountant anderzijds.
6. het op verzoek van de Raad van Commissarissen voorbereiden van besluiten door de Raad van Commissarissen of adviseren van de Raad van Commissarissen op andere dan de genoemde terreinen.

⁵ *Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 7.2*: “Opname van een best practice regel in de Code Corporate Governance dat de rvc bij de algemene vergadering waarin over de benoeming van de accountant na een proposal proces wordt gestemd, ook concreet aan dient te geven op basis waarvan die accountant wordt voorgesteld. Hierbij wordt in ieder geval in detail ingegaan op de beoordeling van de te benoemen accountant op een aantal aspecten van kwaliteit (zoals AFM bevindingen) en het honorarium ten opzichte van de andere kantoren die zijn uitgenodigd om een proposal uit te brengen. [commissie corporate governance]”

⁶ *Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 4.1*: “De accountant mag een controle-opdracht of verzoek tot het uitbrengen van een proposal voor een controle-opdracht slechts aanvaarden als hij deze rechtstreeks heeft ontvangen van de algemene vergadering (of vergelijkbaar orgaan) of van het toezichthoudend orgaan (rvc, rvt of vergelijkbaar orgaan), als hij de proposal presenteert aan dit orgaan, als zijn honorarium wordt afgesproken met dit orgaan en als hij rapporteert aan dit orgaan. De accountant accepteert dus geen situatie waarin het bestuur de facto de accountant selecteert en benoemt, tenzij de bestuurder en aandeelhouder dezelfde persoon zijn en geen toezichthoudend orgaan aanwezig is. Indien de aandeelhouders en het toezichthoudend orgaan in gebreke blijven dan dient de (beoogd) accountant het bestuur te adviseren om de NBA te benaderen ten behoeve van de benoeming van een accountant.”

⁷ *Statuten Holding, artikel 28 lid 2 en lid 3*.

⁸ *Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 5.2*: “De accountant rapporteert aan de rvc (of ander toezichthoudend orgaan) van de gecontroleerde rechtspersoon hoe veel partner/director- en team-uren hij verwacht te besteden (voorcalculatie) en daadwerkelijk zijn besteed (nacalculatie) aan de uitvoering van de controle. De accountant onderbouwt hoe de inzet van deze uren, in combinatie met andere controlemethodieken, tot een kwalitatief goede controle leidt.”

⁹ *Code, Best practice bepaling III.5.5*.

¹⁰ *Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 4.4*: “De accountant rapporteert expliciet aan de rvc (of vergelijkbaar toezichthoudend orgaan) over de risico’s op de onder COS 240 vallende vormen van fraude met mogelijk materiële impact op de jaarrekening die hij onderkent, stemt met de rvc het werkprogramma af dat hij uitvoert ten aanzien van die risico’s en rapporteert specifiek over de door hem uitgevoerde werkzaamheden. De inzet van data-analyse dient onderdeel te zijn van het controleplan dat is gericht op de afdekking van fraude risico’s. De NBA brengt nadere regelgeving of een handreiking uit over de uit te voeren werkzaamheden en de afstemming met en rapportage aan de rvc ten aanzien van fraude. Indien een fraudegeval zich voordoet rapporteren zowel rvc als accountant aan de algemene vergadering (of vergelijkbaar orgaan) in hoeverre dit gerelateerd is aan een door rvc en accountant onderkend frauderisico en over de evaluatie van rvc en accountant van de uitgevoerde controlewerkzaamheden rondom dit frauderisico.”

- 2.2 De Auditcommissie richt zich¹¹ als kerncommissie van de Raad van Commissarissen ten behoeve van zijn taakuitoefening op:
- a) de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen (en eventuele belangrijke wijzigingen), waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving¹² en het toezicht op de werking van gedragscodes.
 - b) de financiële informatieverstopping door de Vennootschap (keuze van *accounting policies*, toepassing en beoordeling van effecten van nieuwe regels, inzicht in de behandeling van “schattingsposten” in de jaarrekening, prognoses, werk van de Internal Audit Dienst en externe accountants terzake, etc.).
 - c) de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de Internal Audit Dienst en externe accountant.
 - d) de rol en het functioneren van de Chief Financial Officer binnen de Raad van Bestuur en onder diens verantwoordelijkheid, de Finance en Internal Audit functies.
 - e) het fiscaal beleid van de Vennootschap.
 - f) de financiering van de Vennootschap.
 - g) de toepassingen van de informatie- en communicatietechnologie.
- 2.3 Bij de uitoefening van haar taak betreft de Auditcommissie relevante wettelijke en statutaire bepalingen bij haar besluitvorming, relevante kwaliteitsstandaarden binnen het PwC Europe samenwerkingsverband en/of het netwerk van PwC member firms en de bepalingen in het Reglement van de Raad van Commissarissen.

3. SAMENSTELLING, DESKUNDIGHEID EN ONAFHANKELIJKHEID VAN DE AUDITCOMMISSIE

- 3.1 De Auditcommissie is samengesteld uit tenminste twee leden van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen benoemt de leden van de Auditcommissie tot wederopzegging.
- 3.2 Met uitzondering van één lid, dienen alle leden van de Auditcommissie onafhankelijk te zijn in de zin van artikel 3.6 van het Reglement van de Raad van Commissarissen.
- 3.3 Tenminste één van de leden van de Auditcommissie is financieel expert¹³ en heeft in dat verband relevante kennis en ervaring opgedaan op financieel administratief/accounting terrein bij beursvennootschappen of andere grote rechtspersonen.
Een meerderheid van de leden van de Auditcommissie beschikt over adequate kennis van en inzicht in financiële verslaggeving, interne beheersing en audit of over dusdanige ervaring dat dit een gedegen toezicht op deze onderwerpen mogelijk maakt.

4. VOORZITTER VAN DE AUDITCOMMISSIE

- 4.1 De Raad van Commissarissen benoemt één van de leden van de Auditcommissie tot voorzitter. Het voorzitterschap van de Auditcommissie wordt in elk geval niet vervuld door de voorzitter van de Raad van Commissarissen, noch door een voormalig bestuurder van één van de entiteiten binnen de groep van de Vennootschap¹⁴ of een niet-onafhankelijk lid van de Raad van Commissarissen.

¹¹ In lijn met *Code, Best practice bepaling III.5.4*

¹² *Statuten Holding, artikel 20 lid 3*

¹³ *Code, Best practice bepaling III.5.7.*

¹⁴ *Code, Best practice bepaling III.5.6*

- 4.2 De voorzitter van de Auditcommissie is verantwoordelijk voor het naar behoren functioneren van de Auditcommissie. Hij/zij treedt op als woordvoerder van de Commissie en zal het belangrijkste aanspreekpunt zijn binnen de Auditcommissie voor de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur.

5. VERGADERINGEN EN BESLUITVORMING AUDITCOMMISSIE

- 5.1 De Auditcommissie vergadert zo vaak als zij dit nodig acht, in elk geval minimaal vier maal per jaar volgens een jaarlijks op te stellen schema, tenzij er een aanleiding is om minder te vergaderen.

Tenminste één van de vergaderingen zal plaatsvinden voordat de concept jaarverslaggeving van de Vennootschap en/of het concept transparantieverlag van de Accountantsorganisatie aan de Raad van Commissarissen wordt voorgelegd¹⁵.

De Auditcommissie vergadert minimaal eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de Raad van Bestuur met de externe accountant¹⁶.

- 5.2 Vergaderingen kunnen ook telefonisch of door middel van video conferencing of vergelijkbare communicatiemiddelen plaatsvinden, mits alle deelnemende leden elkaar tegelijkertijd kunnen verstaan en elk lid zich verstaanbaar kan maken.

- 5.3 De Auditcommissie bepaalt of en wanneer anderen (deels) bij haar vergaderingen aanwezig zijn¹⁷. In beginsel kunnen dit zijn:

- de externe accountant
- de chief financial officer binnen de Raad van Bestuur
- de Director afdeling Finance
- de Manager afdeling Internal Audit Dienst
- de Compliance Officer

Overige functionarissen en overige leden van de Raad van Bestuur kunnen eveneens gevraagd worden om vergaderingen bij te wonen en zullen, indien zij daartoe worden uitgenodigd, de vergaderingen van de Auditcommissie bijwonen en daar alle door de Auditcommissie in redelijkheid verlangde inlichtingen verstrekken.

- 5.4 Een vergadering zal slechts plaatsvinden indien minimaal twee leden van de Auditcommissie, onder wie de voorzitter, deelnemen.
- 5.5 Besluiten (over advisering aan de Raad van Commissarissen) kunnen ook buiten vergadering worden genomen als alle leden van de Auditcommissie *schriftelijk of per e-mail* op de hoogte zijn gebracht van het voorstel waarvoor een besluit van de Auditcommissie is vereist en deze zich voor zover redelijkerwijs mogelijk ook hebben kunnen uitlaten en een voldoende aantal leden van de Auditcommissie om een meerderheid te vormen zich *schriftelijk of per e-mail* voor het voorstel heeft verklaard. Bij staking van stemmen is geen besluit tot stand gekomen en zal een en ander aan de Raad van Commissarissen worden voorgelegd.

6. INFORMATIEVERSTREKKING EN RAPPORTAGE AAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

- 6.1 De Auditcommissie is bevoegd om van de Raad van Bestuur en van de externe accountant¹⁸ van de Vennootschap alle door haar gewenste informatie te vragen die nodig is voor een goede taakuitvoering van de Auditcommissie.

¹⁵ *Reglement RvC, artikel 9.3 (vergaderingen van de raad van commissarissen):* “De externe accountant van de Vennootschap kan worden uitgenodigd voor de vergadering van de Raad van Commissarissen waarin het verslag van de externe accountant betreffende het onderzoek van de jaarrekening aan de orde wordt gesteld en waarin de jaarrekening besproken wordt.”

¹⁶ *Code, Best practice bepaling III.5.9*

¹⁷ *Code, Best practice bepaling III.5.8*

¹⁸ *Reglement RvC, artikel 12.1 (informatie, relatie met de raad van bestuur)*

- 6.2 De Auditcommissie rapporteert jaarlijks aan de Raad van Commissarissen over de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant, waaronder de kwaliteit van de dienstverlening, diens onafhankelijkheid en de verrichte werkzaamheden.
- 6.3 De Auditcommissie verstrekt de Raad van Commissarissen na elke bijeenkomst van de Auditcommissie zo spoedig mogelijk een verslag van haar beraadslagingen en bevindingen¹⁹ dat tevens vermeldt welke van haar leden en welke eventuele overige personen bij de betreffende bijeenkomst aanwezig waren. De Raad van Commissarissen behandelt het verslag in zijn eerstvolgende vergadering en tevens met het oog op het jaarverslag van de Vennootschap en het verslag van de Raad van Commissarissen²⁰.

Mocht het verslag van de laatste bijeenkomst van de Auditcommissie nog niet beschikbaar zijn op het moment van vergaderen van de Raad van Commissarissen, dan zal de voorzitter van de Auditcommissie vooruitlopend op het verslag een mondelinge samenvatting aan de Raad van Commissarissen geven.

- 6.4 De Auditcommissie informeert de Raad van Commissarissen na afloop van het boekjaar schriftelijk en tijdig omtrent de door de Raad van Commissarissen in zijn verslag op te nemen informatie. In het verslag van de Raad van Commissarissen doet deze verslag van de uitvoering van de taakopdracht van de Auditcommissie in het boekjaar²¹. In elk geval dient het verslag van de Raad van Commissarissen²² de samenstelling van de Auditcommissie, het aantal vergaderingen van de Auditcommissie en de belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn gekomen, te bevatten.

7. VERTROUWELIJKHEID

- 7.1 De vergaderingen van de Auditcommissie zijn vertrouwelijk.
- 7.2 Indien mededelingen aan derden moeten worden gedaan, gebeurt dit door of in overleg met de voorzitter van de Auditcommissie.

¹⁹ Code, Best practice bepaling III.5.3

²⁰ Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregelen 7.3 en 7.4: “Verbreding van de verplichte informatieverschaffing door de rvc waar het de opdracht aan, en bevindingen van, de accountant betreft in het jaarverslag [commissie corporate governance en wetgever]”; “Aanpassing van wet- en regelgeving op het gebied van de jaarverslaggeving die tegemoet komt aan gebruikersbehoeften. Bijvoorbeeld uitbreiding van door het bestuur op te nemen informatie over strategie, continuïteitsrisico’s en ander risico’s die van belang zijn voor een breder en relevanter inzicht in het profiel en de prestaties van de onderneming en van door de rvc op te nemen informatie over de opdracht aan, en bevindingen van, de accountant, vergelijkbaar met het model dat gangbaar is in het Verenigd Koninkrijk. Zie ook maatregel 4.3. [wetgever, RJ]”

²¹ Code, Principe III.5

²² Code, Best practice bepaling III.5.2

Bijlage E	REGLEMENT REMUNERATIECOMMISSIE van de Raad van Commissarissen <i>opgesteld door de Raad van Commissarissen op: 20 mei 2015</i>
------------------	--

1. ALGEMEEN

- 1.1 Dit reglement van de Remuneratiecommissie is opgesteld op grond van artikel 6.2 van het Reglement van de Raad van Commissarissen en regelt de rol en verantwoordelijkheden van de Remuneratiecommissie, haar samenstelling en op welke wijze de Remuneratiecommissie haar taak uitoefent.
- 1.2 Besluiten over de interpretatie van dit reglement worden genomen door de Raad van Commissarissen.
- 1.3 Begrippen hebben de betekenis die daaraan in Bijlage A bij het Reglement van de Raad van Commissarissen is gegeven.
- 1.4 De Raad van Commissarissen heeft dit reglement opgesteld op voorstel van de Remuneratiecommissie. De Remuneratiecommissie beoordeelt jaarlijks de toereikendheid van dit reglement, brengt verslag uit van deze beoordeling aan de Raad van Commissarissen en doet zo nodig wijzigingsvoorstellen. De Raad van Commissarissen kan dit reglement te allen tijde wijzigen en/of de aan de Remuneratiecommissie toegekende bevoegdheden herroepen.
- 1.5 In geval van strijdigheid van het bepaalde in dit reglement met het bepaalde in statuten van de Vennootschap of Coöperatie of overige corporate documentatie, zoals het Reglement van de Raad van Commissarissen, prevaleert het bepaalde in statuten of Reglement van de Raad van Commissarissen.
- 1.6 Dit reglement van de Remuneratiecommissie is gepubliceerd op en kan worden gedownload van de website¹ van de Vennootschap: www.pwc.nl/nl/onze-organisatie/raad-van-commissarissen.jhtml onder: Reglement raad van commissarissen, bijlage E.

2. ROL EN VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE REMUNERATIECOMMISSIE

- 2.1 Onverminderd het bepaalde in artikel 6.1 van het Reglement van de Raad van Commissarissen is de Remuneratiecommissie verantwoordelijk voor:
 1. het voorbereiden van besluitvorming door de Raad van Commissarissen op het terrein van beloningsbeleid en beloning zoals omschreven in het Reglement van de Raad van Commissarissen, t.w.:
 - a. de goedkeuring van het – door de Algemene Vergadering vast te stellen - beloningsbeleid en het toezicht door de Raad van Commissarissen op de juiste uitvoering ervan (*artikel 2.2 sub i Reglement RvC*)².
 - b. het doen van voorstellen aan de Algemene Vergadering omtrent de vergoeding van de leden en de voorzitter van de Raad van Commissarissen³ (*artikel 2.2 sub j jo artikel 7 Reglement RvC*).
 - c. de goedkeuring van het – door de Algemene Vergadering vast te stellen - beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur en het vaststellen van de beloning van de leden van de Raad van Bestuur ingevolge Principe II.2 van de Code (*artikel 2.2 sub l Reglement RvC*).
 - d. het toezicht houden of de toepassing door de Raad van Bestuur van het vastgestelde beloningsbeleid is gericht op kwaliteit en of de vaststelling van de beloning van de (overige) beleidsbepalers van de Accountantsorganisatie is gericht op kwaliteit en past binnen de gestelde

¹ Code, Best Practice bepaling III.5.1

² In het beloningstelsel staat de beloning van kwaliteit, waaronder coaching en begeleiding voorop, een en ander conform het bepaalde in de door de Werkgroep toekomst accountantsberoep voorgestelde maatregelen.

³ Statuten Holding, artikel 19 lid 6

lange termijn doelstellingen (*artikel 2.2 sub l Reglement RvC*).

- e. de goedkeuring van het – door de Algemene Vergadering vast te stellen - beloningsbeleid voor degenen die hun beroep uitoefenen op grond van een aansluitingsovereenkomst (Partners)⁴ (*artikel 2.2 sub m Reglement RvC*).
 - f. het met betrekking tot de beloning van Partners die als externe accountant functioneren binnen de Accountantsorganisatie nadrukkelijk oog hebben voor (i) de weging van kwaliteit en de kwaliteitsverbetering door middel van opdrachten van een deel van de beloning, (ii) inclusief voor eventuele inhoudingen op de beloning (inclusief de claw back regeling) en (iii) de besteding van die opdrachten aan maatregelen ter kwaliteitsverbetering (*artikel 2.2 sub m Reglement RvC*).
 - g. de goedkeuring van het – door de Raad van Bestuur vast te stellen - beloningsbeleid voor degenen met een arbeidsovereenkomst (Medewerkers)⁵ (*artikel 2.2 sub n Reglement RvC*).
2. de aan de Remuneratiecommissie toegekende taken en bevoegdheden in het Reglement Financiële Regelingen voor zover deze niet reeds hierboven zijn genoemd, dan wel voor zover deze niet uit bovenstaande verantwoordelijkheden voortvloeien.
 3. het op verzoek van de Raad van Commissarissen voorbereiden van besluiten door de Raad van Commissarissen of adviseren van de Raad van Commissarissen op andere dan de genoemde terreinen.
- 2.2 De Remuneratiecommissie richt zich⁶ als kerncommissie van de Raad van Commissarissen ten behoeve van zijn taakuitoefening – en, voor zover toepasselijk, met inachtneming van Principe II.27 van de Code en de daarbij behorende Best Practices bepalingen - op:
1. het doen van voorstellen aan de Raad van Commissarissen inzake het te voeren beloningsbeleid⁸
 2. het doen van voorstellen aan de Raad van Commissarissen inzake de vaststelling van de beloning voor de leden van de Raad van Bestuur, in welke voorstellen in ieder geval aan de orde komen⁹
 - a. de beloningsstructuur¹⁰, die er toe leidt dat de leden van de Raad van Bestuur een beloning ontvangen die geen directe relatie heeft met de winstgevendheid van de Vennootschap en de met haar in een groep verbonden entiteiten in het betreffende boekjaar¹¹ een en ander conform het bepaalde in de door de Werkgroep toekomst accountantsberoep voorgestelde maatregel 3.3¹²;
 - b. de hoogte van de beloning¹³, die voor maximaal 20% bestaat uit een variabel deel dat is gebaseerd op het behalen van door de Raad van Commissarissen vastgestelde lange termijn doelstellingen die passen bij de maatschappelijke functie van de PwC NL organisatie (waaronder kwaliteit van de accountantscontrole) en de specifieke verantwoordelijkheid hierin van het desbetreffende lid van de Raad van Bestuur;

⁴ Statuten Holding, artikel 17 lid 1 sub c

⁵ Statuten Holding, artikel 17 lid 1 sub e

⁶ Code, Best practice bepaling III.5.10

⁷ Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 3.3 omvat de aanbeveling om principebepalingen II.2 en III.7 van de Code inzake de bezoldiging van bestuurders respectievelijk commissarissen over te nemen in een NBA verordening zodat deze bepalingen binnen de reikwijdte vallen van het toezicht door de AFM.

⁸ Code, Best Practice bepaling III.5.10 sub a)

⁹ Code, Best Practice bepaling III.5.10 sub b)

¹⁰ Code, Best Practice bepaling III.5.10 sub b) (i)

¹¹ Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 3.3

¹² Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 3.3 omvat: “..... Deze beloning bestaat uit een door de rvc aan het begin van het jaar in overeenstemming met het beloningsbeleid vastgesteld vast bedrag plus een variabel bedrag dat kan oplopen tot maximaal 20%. Het variabele deel van de beloning van de bestuurders van de Nederlandse topholding dient gebaseerd te zijn op het bepalen van door de rvc vastgestelde lange-termijn doelstellingen die passen bij de maatschappelijke functie van de organisatie (waaronder kwaliteit van de accountantscontrole) en de specifieke verantwoordelijkheid hierin van de desbetreffende bestuurder. ...”

¹³ Code, Best Practice bepaling III.5.10 sub b) (ii)

- c. de variabele beloningscomponenten en overige vergoedingen¹⁴ (inclusief de analyse van de mogelijke uitkomsten van de variabele beloningscomponenten en de gevolgen daarvan voor de beloning van de leden van de Raad van Bestuur¹⁵);
 - d. de geformuleerde performance criteria en de toepassing daarvan;
 - e. de uitgevoerde scenarioanalyses¹⁶;
 - f. de verhouding tot de overige beloningen binnen de Vennootschap en de met haar in een groep verbonden onderneming¹⁷;
 - g. de resultatenontwikkeling en de niet-financiële indicatoren die relevant zijn voor de lange termijn doelstellingen¹⁸ passend bij de maatschappelijke functie van de PwC NL organisatie;
 - h. het opmaken van het jaarlijks door de Raad van Commissarissen vast te stellen – en op de website te plaatsen - remuneratierapport als bedoeld in Best Practice bepaling II.2.12 van de Code¹⁹.
- 2.3 Bij de uitoefening van haar taak betreft de Remuneratiecommissie relevante wettelijke en statutaire bepalingen in haar besluitvorming alsook de alsdan geldende PwC NL beloningssystematiek, relevante kwaliteitsstandaarden en eventuele toepasselijke PwC evaluation and compensation policies binnen het PwC Europe samenwerkingsverband en/of het netwerk van PwC member firms en de bepalingen in het Reglement van de Raad van Commissarissen.

3. SAMENSTELLING, DESKUNDIGHEID EN ONAFHANKELIJKHEID VAN DE REMUNERATIECOMMISSIE

- 3.1 De Remuneratiecommissie is samengesteld uit tenminste drie leden van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen benoemt de leden van de Remuneratiecommissie tot wederopzegging.
- 3.2 Alle leden van de Remuneratiecommissie zijn onafhankelijk in de zin van artikel 3.6 van het Reglement van de Raad van Commissarissen²⁰.
- 3.3 De leden van de Remuneratiecommissie beschikken gezamenlijk over adequate kennis en managementexpertise op het gebied van beloningsbeleid en beloningscultuur op bestuursniveau bij grote rechtspersonen.
In de Remuneratiecommissie neemt maximaal één commissaris zitting die bij een Nederlandse beursvennootschap bestuurder is²¹.
- 3.4 Indien de Remuneratiecommissie ten behoeve van haar taken gebruik maakt van de diensten van een adviseur op het gebied van beloningsbeleid, vergewist zij zich ervan dat de desbetreffende adviseur geen advies verstrekt aan bestuurders van de Vennootschap of aan bestuurders van één van de met haar in een groep verbonden entiteiten²².

4. VOORZITTER VAN DE REMUNERATIECOMMISSIE

- 4.1 De Raad van Commissarissen benoemt één van de leden van de Remuneratiecommissie tot voorzitter. Het voorzitterschap van de Remuneratiecommissie wordt niet vervuld door de voorzitter van de Raad van Commissarissen, noch door een voormalig bestuurder van één van de entiteiten binnen de groep van de

¹⁴ Code, Best Practice bepaling III.5.10 sub b (ii)

¹⁵ Code, Best Practice bepaling II.2.1

¹⁶ Code, Best Practice bepaling II.2.2

¹⁷ Code, Best Practice bepaling II.2.2

¹⁸ Code, Best Practice bepaling II.2.3

¹⁹ Code, Best Practice bepaling III.5.10 sub c)

²⁰ Reglement RvC, artikel 6.1

²¹ Code, Best Practice bepaling III.5.12 (luidt: “.. die bij een andere Nederlandse beursvennootschap bestuurder is.”)

²² Code, Best Practice bepaling III.5.13

Vennootschap noch door een commissaris die bij een beursvennootschap bestuurder is²³ noch door een niet-onafhankelijk lid van de Raad van Commissarissen.

- 4.2 De voorzitter van de Remuneratiecommissie is verantwoordelijk voor het naar behoren functioneren van de Remuneratiecommissie. Hij/zij treedt op als woordvoerder van de Commissie en zal het belangrijkste aanspreekpunt binnen de Remuneratiecommissie voor de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur zijn.

5. VERGADERINGEN EN BESLUITVORMING REMUNERATIECOMMISSIE

- 5.1 De Remuneratiecommissie vergadert zo vaak als zij dit nodig acht, maar minimaal vier maal per jaar, tenzij er een aanleiding is om minder te vergaderen.
Tenminste één van de vergaderingen zal plaatsvinden voordat de concept jaarverslaggeving van de Vennootschap en/of het concept transparantieverlag van de Accountantsorganisatie aan de Raad van Commissarissen wordt voorgelegd.
- 5.2 Vergaderingen kunnen ook telefonisch of door middel van video conferencing of vergelijkbare communicatiemiddelen plaatsvinden, mits alle deelnemende leden elkaar tegelijkertijd kunnen verstaan en elk lid zich verstaanbaar kan maken.
- 5.3 De Remuneratiecommissie bepaalt of en wanneer anderen (deels) bij haar vergaderingen aanwezig zijn. In beginsel kunnen dit zijn:
- de voorzitter van de Raad van Bestuur (en verantwoordelijk voor Partner Affairs)
 - het lid of de leden van de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor Kwaliteit, Risk Management en/of voor de Accountantsorganisatie
 - het lid van de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor Human Capital
 - de Compliance Officer

Overige functionarissen en overige leden van de Raad van Bestuur en leden van de Ledenraad kunnen eveneens gevraagd worden om vergaderingen bij te wonen en zullen, indien zij daartoe worden uitgenodigd, de vergaderingen van de Remuneratiecommissie bijwonen en daar alle door de Remuneratiecommissie in redelijkheid verlangde inlichtingen verstrekken.

- 5.4 Een vergadering zal slechts plaatsvinden indien minimaal twee leden van de Remuneratiecommissie, onder wie de voorzitter, deelnemen.
- 5.5 Besluiten (over advisering aan de Raad van Commissarissen) kunnen ook buiten vergadering worden genomen als alle leden van de Remuneratiecommissie *schriftelijk of per e-mail* op de hoogte zijn gebracht van het voorstel waarvoor een besluit van de Remuneratiecommissie is vereist en deze zich voor zover redelijkerwijs mogelijk ook hebben kunnen uitlaten en een voldoende aantal leden van de Remuneratiecommissie om een meerderheid te vormen zich *schriftelijk of per e-mail* voor het voorstel heeft verklaard. Bij staking van stemmen is geen besluit tot stand gekomen en zal een en ander aan de Raad van Commissarissen worden voorgelegd.

6. INFORMATIE VERSTREKKING EN RAPPORTAGE AAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

- 6.1 De Remuneratiecommissie is bevoegd om van de Raad van Bestuur en van overige PwC NL functionarissen alle door haar gewenste informatie te vragen die nodig is voor een goede taakuitvoering van de Remuneratiecommissie.
- 6.2 De Remuneratiecommissie verstrekt de Raad van Commissarissen na elke bijeenkomst van de Remuneratiecommissie zo spoedig mogelijk een verslag van haar beraadslagingen en bevindingen²⁴ dat tevens vermeldt welke van haar leden en welke eventuele overige personen bij de betreffende bijeenkomst aanwezig zijn geweest. De Raad van Commissarissen behandelt het verslag in zijn eerstvolgende vergadering.

²³ Code, Best Practice bepaling III.5.11 (luidt: “.. die bij een andere beursvennootschap bestuurder is.”)

²⁴ Code, Best Practice bepaling III.5.3

Mocht het verslag van de laatste bijeenkomst van de Remuneratiecommissie nog niet beschikbaar zijn op het moment van vergaderen van de Raad van Commissarissen, dan zal de voorzitter van de Remuneratiecommissie vooruitlopend op het verslag een mondelinge samenvatting aan de Raad van Commissarissen geven.

- 6.3 De Remuneratiecommissie informeert de Raad van Commissarissen na afloop van het boekjaar schriftelijk en tijdig omtrent de door de Raad van Commissarissen in zijn verslag op te nemen informatie. In het verslag van de Raad van Commissarissen doet deze verslag van de uitvoering van de taakopdracht van de Remuneratiecommissie in het boekjaar²⁵.
In elk geval dient het verslag van de Raad van Commissarissen de samenstelling van de Remuneratiecommissie, het aantal vergaderingen van de Remuneratiecommissie en de belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn gekomen, te bevatten²⁶.
Het verslag van de Raad van Commissarissen bevat bovendien de hoofdlijnen van het remuneratierapport betreffende het beloningsbeleid.
- 6.4 De Remuneratiecommissie bereidt het jaarlijkse remuneratierapport²⁷ voor dat de Raad van Commissarissen op de website publiceert. In het remuneratierapport wordt in begrijpelijke en inzichtelijke termen op transparante wijze verantwoording afgelegd²⁸. Dit omvat een verslag van de wijze waarop het beloningsbeleid in het afgelopen jaar in praktijk is gebracht en een overzicht²⁹ van het beloningsbeleid dat het komende boekjaar en de daaropvolgende jaren door de Raad van Commissarissen wordt voorzien. Het rapport vermeldt voorts hoe het gekozen beloningsbeleid bijdraagt aan de realisatie van de lange termijn doelstellingen van PwC NL in overeenstemming met het risicoprofiel. Het hiervoor genoemde overzicht is zo veel mogelijk in lijn met de informatie zoals bedoeld in Best Practice bepaling II.2.13 in de Code dan wel conform de hiertoe opgestelde c.q. op te stellen NBA verordening³⁰.

In het remuneratierapport wordt de totale bezoldiging van de individuele leden van de Raad van Bestuur onderscheiden naar verschillende componenten op inzichtelijke wijze gepresenteerd³¹.

7. VERTROUWELIJKHEID

- 7.1 De vergaderingen van de Remuneratiecommissie zijn vertrouwelijk.
- 7.2 Indien mededelingen aan derden moeten worden gedaan, gebeurt dit door of in overleg met de voorzitter van de Remuneratiecommissie.

²⁵ Code, Principe III.5

²⁶ Code, Best Practice bepaling III.5.2

²⁷ Reglement Remuneratiecommissie, artikel 2.2 onder 1. sub g; Code, Best Practice bepaling II.2.12

²⁸ Code, Principe II.2, 2^e deel

²⁹ Code, Best Practice bepaling II.2.13

³⁰ Zo nodig te zijner tijd nader te specificeren in dit reglement van de Remuneratiecommissie op grond van de aangekondigde NBA Verordening.

³¹ Code, Principe II.2, 2^e deel (laatste zin)

Bijlage F **REGLEMENT SELECTIE- EN BENOEMINGSCOMMISSIE**
van de Raad van Commissarissen
opgesteld door de Raad van Commissarissen op: 20 mei 2015

1. ALGEMEEN

- 1.1 Dit reglement van de Selectie- en Benoemingscommissie is opgesteld op grond van artikel 6.2 van het Reglement van de Raad van Commissarissen en regelt de rol en verantwoordelijkheden van de Selectie- en Benoemingscommissie, haar samenstelling en op welke wijze de Selectie- en Benoemingscommissie haar taak uitoefent.
- 1.2 Besluiten over de interpretatie van dit reglement worden genomen door de Raad van Commissarissen.
- 1.3 Begrippen in dit reglement hebben de betekenis die daaraan in Bijlage A bij het Reglement van de Raad van Commissarissen is gegeven.
- 1.4 De Raad van Commissarissen heeft dit reglement opgesteld op voorstel van de Selectie- en Benoemingscommissie. De Selectie- en Benoemingscommissie beoordeelt jaarlijks de toereikendheid van dit reglement, brengt verslag uit van deze beoordeling aan de Raad van Commissarissen en doet zo nodig wijzigingsvoorstellen. De Raad van Commissarissen kan dit reglement te allen tijde wijzigen en/of de aan de Selectie- en Benoemingscommissie toegekende bevoegdheden herroepen.
- 1.5 In geval van strijdigheid van het bepaalde in dit reglement met het bepaalde in statuten van de Vennootschap of Coöperatie of overige corporate documentatie, zoals het Reglement van de Raad van Commissarissen, prevaleert het bepaalde in statuten of in het Reglement van de Raad van Commissarissen.
- 1.6 Dit reglement van de Selectie- en Benoemingscommissie is gepubliceerd op en kan worden gedownload van de website¹ van de Vennootschap: www.pwc.nl/nl/onze-organisatie/raad-van-commissarissen.jhtml onder: Reglement raad van commissarissen, bijlage F.

2. ROL EN VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE SELECTIE- en BENOEMINGSCOMMISSIE

- 2.1 Onverminderd het bepaalde in artikel 6.1 van het Reglement van de Raad van Commissarissen is de Selectie- en Benoemingscommissie verantwoordelijk voor:
1. het voorbereiden van besluitvorming door de Raad van Commissarissen op het terrein van benoemingsbeleid en benoeming zoals omschreven in het Reglement van de Raad van Commissarissen, t.w.:
 - a. de goedkeuring van het – door de Algemene Vergadering vast te stellen - benoemingsbeleid binnen de hierna uiteengezette grenzen en het toezicht door de Raad van Commissarissen op de juiste uitvoering ervan (*artikel 2.2 sub d Reglement RvC*).

Dit omvat tevens:

 - b. het selecteren en voordragen ter benoeming – op advies van de Selectie- en Benoemingscommissie – van de leden van de Raad van Commissarissen² (*artikel 2.2 sub e Reglement RvC*).
 - c. het goedkeuren van de benoeming van de Compliance Officer³ (*artikel 2.2 sub f Reglement RvC*).

¹ Code, Best Practice bepaling III.5.1

² Statuten Holding, artikel 19 jo artikel 21 lid 2; Reglement RvC, artikelen 3, 4 en 5.

³ Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 2.3

- d. het op basis van een door de Raad van Commissarissen opgestelde profielschets selecteren en het doen van een bindende voordracht aan de Algemene Vergadering ter benoeming van de Raad van Bestuur⁴ (*artikel 2.2 sub g Reglement RvC*), een en ander met inachtneming van de vereiste diversiteit van de samenstelling van de Raad van Bestuur en met voldoende oog voor de belangen van externe stakeholders⁵.

De Raad van Commissarissen betreft bij zijn besluitvorming omtrent selectie en voordracht de eventueel door de (voorzitter van de) Raad van Bestuur aan te stellen procuratiehouders met de titel van gevolmachtigd titulair lid van de Raad van Bestuur⁶.

De Raad van Commissarissen is voorts ten allen tijde bevoegd iedere bestuurder te schorsen conform het bepaalde in de statuten van de Vennootschap⁷.

- e. het goedkeuren van de selectie van diegenen die als externe accountant (zullen) functioneren binnen de Accountantsorganisatie en met wie de Raad van Bestuur een Aansluitingsovereenkomst wenst aan te gaan⁸.
- o De Raad van Commissarissen betreft bij zijn overwegingen t.a.v. de aansluiting:
 - de resultaten van periodieke metingen⁹ op cultuur en gedrag van de partnergroep;
 - de nader door de Raad van Commissarissen goedgekeurde of goed te keuren acties naar aanleiding daarvan;
 - de uitkomst op individueel niveau bij de desbetreffende kandidaat;
 - relevante kwaliteitsaspecten (bijv. het doorlopen curriculum) binnen het promotiebeleid¹⁰ voor medewerkers van de controlepraktijk. (*artikel 2.2 sub h Reglement RvC*)¹¹
2. de aan de Selectie- en Benoemingscommissie toegekende taken en bevoegdheden in statuten en eventuele overige corporate documentatie voor zover deze niet reeds hierboven zijn genoemd, dan wel voor zover deze niet uit bovenstaande verantwoordelijkheden voortvloeien.
3. het op verzoek van de Raad van Commissarissen voorbereiden van besluiten door de Raad van Commissarissen of adviseren van de Raad van Commissarissen op andere dan de genoemde terreinen, zoals maar niet beperkt tot het adviseren van de Raad van Commissarissen in geval van bijvoorbeeld (i) ontstentenis van alle bestuurders of van de enig bestuurder¹² en de naar aanleiding daarvan op te stellen voordracht aan de Algemene Vergadering.
(ii) besluitvorming ter zake van de taken en verantwoordelijkheden van de voorzitter van de Raad van Bestuur (door vastlegging door de Raad van Bestuur in interne reglementen of anderszins)¹³.

⁴ Statuten Coöperatie, artikel 9, artikel 10 lid 3; statuten Holding, artikel 15 jo artikel 21 lid 2 alsmede Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregelen 2.7 en 2.3

⁵ Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 2.7

⁶ Statuten Coöperatie, artikel 9 lid 8; Statuten Holding, artikel 18 lid 2. Reglement Bestuur & Procuratie, artikel 2.3.

⁷ Statuten Holding, artikel 15 lid 5 jo Statuten Coöperatie, artikel 9 lid 2 jo Reglement RvC, artikel 2.2 sub g.

⁸ Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 2.3; Statuten Holding, artikel 17 lid 1 sub b. Aan de goedkeuring van de Raad van Commissarissen is tevens onderworpen het gemotiveerde besluit van de Raad van Bestuur ter zake van het beëindigen van de Aansluitingsovereenkomst met de Partners die als externe accountant functioneren binnen de Accountantsorganisatie (*Reglement RvC, artikel 2.2 sub h*)

⁹ Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 1.4

¹⁰ Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 3.2

¹¹ Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 5.5; *Reglement RvC, artikel 2.2 sub h*: Ook keurt de Raad van Commissarissen het al dan niet handhaven goed van de tekeningsbevoegdheid van een Partner die als externe accountant functioneert binnen de Accountantsorganisatie bij wie op een bepaald moment de noodzaak tot kwaliteitsverbetering is geconstateerd en welke een verbeterplan heeft opgesteld in samenspraak met de Compliance Officer en de bestuurder die verantwoordelijk is voor kwaliteit.

¹² Statuten Holding, artikel 15 leden 8 t/m 11

¹³ Statuten Holding, artikel 17 lid 1 sub f

2.2 De Selectie- en Benoemingscommissie richt zich¹⁴ als kerncommissie van de Raad van Commissarissen ten behoeve van zijn taakuitoefening op:

- a) het opstellen van selectiecriteria en benoemingsprocedures inzake commissarissen en bestuurders;
- b) de periodieke beoordeling van omvang en samenstelling van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur en het doen van een voorstel voor een profielschets van de Raad van Commissarissen;
- c) de periodieke beoordeling van het functioneren van individuele commissarissen en bestuurders en de rapportage hierover aan de Raad van Commissarissen;

De periodieke beoordelingen genoemd onder subs b) en c) omvatten tevens:

- i. de jaarlijkse evaluatie van de Profielschets van de Raad van Commissarissen zoals opgenomen in Bijlage B bij het Reglement van de Raad van Commissarissen (*artikel 3.2 Reglement RvC*)¹⁵
 - ii. het – in overleg met de Raad van Commissarissen – voorbereiden van de evaluatie en beoordeling van het functioneren van de Raad van Commissarissen alsmede van zijn individuele leden (met inbegrip van een beoordeling van het gewenste profiel, de samenstelling en competentie van de Raad van Commissarissen, zijn commissies en de effectiviteit van het introductie-, opleidings- en trainingsprogramma) en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden (*artikel 2.2 sub t Reglement RvC*).
 - iii. het - in overleg met de Raad van Commissarissen - voorbereiden en tenminste eenmaal per jaar evalueren en beoordelen van het functioneren van de Raad van Bestuur alsmede van zijn individuele leden en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden (*artikel 2.2 sub s Reglement RvC*)¹⁶.
 - iv. het formuleren van uitgangspunten voor de tijdsbesteding van de leden van de Raad van Bestuur aan bestuurstaken en andere verantwoordelijkheden en het toezicht door de Raad van Commissarissen op de naleving ervan (*artikel 2.2 sub l Reglement RvC*).
 - v. het voorbereiden van de besluitvorming door de Raad van Commissarissen met betrekking tot de van hem verlangde goedkeuring van de jaarlijkse beoordeling van het functioneren van de Compliance Officer (*artikel 2.2 sub k Reglement RvC*).
- d) het doen van voorstellen voor (her)benoemingen;
- e) het toezicht op het beleid van het bestuur inzake selectiecriteria en benoemingsprocedures voor het hoger management, i.c. de leden van Line of Service Boards, Business Unit Leaders, Industry Leaders en Regioleiders.

2.3 Bij de uitoefening van haar taak betreft de Selectie en Benoemingscommissie relevante wettelijke en statutaire bepalingen bij haar besluitvorming alsook het alsdan geldende PwC NL beoordelingsproces, relevante kwaliteitsstandaarden en eventuele toepasselijke PwC evaluation and compensation policies binnen het PwC Europe samenwerkingsverband en/of het netwerk van PwC member firms en de bepalingen in het Reglement van de Raad van Commissarissen.

3. SAMENSTELLING, DESKUNDIGHEID EN ONAFHANKELIJKHEID VAN DE SELECTIE- EN BENOEMINGSCOMMISSIE

3.1 De Selectie- en Benoemingscommissie is samengesteld uit tenminste drie leden van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen benoemt de leden van de Selectie- en Benoemingscommissie tot wederopzegging.

¹⁴ Code, Best practice bepaling III.5.14

¹⁵ Bij de Profielschets in Bijlage B van het Reglement RvC is de door elke beoogde commissaris te ondertekenen Persoonlijke Onafhankelijkheidsverklaring gevoegd.

¹⁶ Zie voorts artikelen 4.3 en 5.1 van dit reglement van de Selectie- en Benoemingscommissie.

- 3.2 Met uitzondering van één lid, dienen alle leden van de Selectie- en Benoemingscommissie onafhankelijk te zijn in de zin van artikel 3.6 van het Reglement van de Raad van Commissarissen.
- 3.3 De leden van de Selectie- en Benoemingscommissie beschikken gezamenlijk over adequate kennis en ervaring op het gebied van personeels-/benoemings-, beoordelings- en beloningsbeleid alsmede ter zake van bestuurs- en organisatiekwesies¹⁷.

4. VOORZITTER VAN DE SELECTIE- en BENOEMINGSCOMMISSIE

- 4.1 De Raad van Commissarissen benoemt één van de leden van de Selectie- en Benoemingscommissie tot voorzitter. Het voorzitterschap van de Selectie- en Benoemingscommissie wordt vervuld door de voorzitter van de Raad van Commissarissen.
- 4.2 De voorzitter van de Selectie- en Benoemingscommissie is verantwoordelijk voor het naar behoren functioneren van de Selectie- en Benoemingscommissie. Hij/zij treedt op als woordvoerder van de Commissie en zal het belangrijkste aanspreekpunt binnen de Commissie zijn voor de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur.
- 4.3 De voorzitter van de Selectie- en Benoemingscommissie vervult bij de jaarlijkse beoordeling van en in het beoordelingsgesprek met de voorzitter van de Raad van Bestuur de in de beoordelingsdocumentatie zo genoemde rol van ‘primary reviewing partner’.

5. VERGADERINGEN EN BESLUITVORMING SELECTIE- EN BENOEMINGSCOMMISSIE

- 5.1 De Selectie- en Benoemingscommissie vergadert zo vaak als zij dit nodig acht, maar minimaal vier maal per jaar tenzij er een aanleiding is om minder te vergaderen. Tenminste één van de vergaderingen zal plaatsvinden voordat de concept jaarverslaggeving van de Vennootschap en/of het concept transparantieverslag van de Accountantsorganisatie aan de Raad van Commissarissen wordt voorgelegd.

Daarnaast zullen één of meer leden van de Selectie- en Benoemingscommissie in het kader van de taakuitoefening zoals vermeld in artikel 2.2 van dit reglement, aanwezig zijn bij het jaarlijkse beoordelingsgesprek met de leden van de Raad van Bestuur.

De voorzitter van de Raad van Bestuur vervult bij de jaarlijkse beoordeling van en in het beoordelingsgesprek met iedere procuratiehouder die titulair bestuurder is, de in de beoordelingsdocumentatie zo genoemde rol van ‘primary reviewing partner’¹⁸.

- 5.2 Vergaderingen kunnen ook telefonisch of door middel van video conferencing of vergelijkbare communicatiemiddelen plaatsvinden, mits alle deelnemende leden elkaar tegelijkertijd kunnen verstaan en elk lid zich verstaanbaar kan maken. Indien de vergadering
- 5.3 De Selectie- en Benoemingscommissie bepaalt of en wanneer anderen (deels) bij haar vergaderingen aanwezig zijn¹⁹. In beginsel kunnen dit zijn:
- de voorzitter van de Raad van Bestuur
 - de voorzitter van de Ledenraad
 - de Compliance Officer

Overige functionarissen en overige leden van de Raad van Bestuur en leden van de Ledenraad kunnen eveneens gevraagd worden om vergaderingen bij te wonen en zullen, indien zij daartoe worden uitgenodigd, de vergaderingen van de Selectie- en Benoemingscommissie bijwonen en daar alle door de Selectie- en Benoemingscommissie in redelijkheid verlangde inlichtingen verstrekken.

¹⁷ Met betrekking tot de samenstelling van de Selectie- en Benoemingscommissie zijn geen Best Practice bepalingen in de Corporate Governance Code geformuleerd.

¹⁸ *Statuten Holding, artikel 15 lid 7*: “De Raad van Commissarissen stelt de beloning vast van iedere bestuurder en van iedere procuratiehouder die titulair bestuurder is.”

¹⁹ *Code, Best practice bepaling III.5.8*

- 5.4 Een vergadering zal slechts plaatsvinden indien minimaal twee leden van de Selectie- en Benoemingscommissie, onder wie de voorzitter, deelnemen.
- 5.5 Besluiten (over advisering aan de Raad van Commissarissen) kunnen ook buiten vergadering worden genomen als alle leden van de Selectie- en Benoemingscommissie *schriftelijk of per e-mail* op de hoogte zijn gebracht van het voorstel waarvoor een besluit van de Commissie is vereist en deze zich voor zover redelijkerwijs mogelijk ook hebben kunnen uitlaten en een voldoende aantal leden van de Commissie om een meerderheid te vormen zich *schriftelijk of per e-mail* voor het voorstel heeft verklaard. Bij staking van stemmen is geen besluit tot stand gekomen en zal een en ander aan de Raad van Commissarissen worden voorgelegd.

6. INFORMATIEVERSTREKKING EN RAPPORTAGE AAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

- 6.1 De Selectie- en Benoemingscommissie is bevoegd om van de Raad van Bestuur alle door haar gewenste informatie te vragen die nodig is voor een goede taakuitvoering van de Commissie.
- 6.2 De Selectie- en Benoemingscommissie verstrekt de Raad van Commissarissen na elke bijeenkomst van de Selectie- en Benoemingscommissie een verslag van haar beraadslagingen en bevindingen²⁰ dat tevens vermeldt welke van haar leden en welke eventuele overige personen bij de betreffende bijeenkomst aanwezig zijn geweest. De Raad van Commissarissen behandelt het verslag in zijn eerstvolgende vergadering.

Mocht het verslag van de laatste bijeenkomst van de Selectie- en Benoemingscommissie nog niet beschikbaar zijn op het moment van vergaderen van de Raad van Commissarissen, dan zal de voorzitter van de Selectie- en Benoemingscommissie vooruitlopend op het verslag een mondelinge samenvatting aan de Raad van Commissarissen geven.

- 6.3 De Selectie- en Benoemingscommissie informeert de Raad van Commissarissen na afloop van het boekjaar schriftelijk en tijdig omtrent de door de Raad van Commissarissen in zijn verslag op te nemen informatie. In het verslag van de Raad van Commissarissen doet deze verslag van de uitvoering van de taakopdracht van de Selectie- en Benoemingscommissie in het boekjaar²¹. In elk geval dient het verslag van de Raad van Commissarissen²² de samenstelling van de Selectie- en Benoemingscommissie, het aantal vergaderingen van de Selectie- en Benoemingscommissie en de belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn gekomen, te bevatten²³.

Het verslag van de Raad van Commissarissen bevat bovendien (i) op welke wijze de evaluatie van de Raad van Commissarissen, de afzonderlijke commissies en de individuele commissarissen heeft plaatsgevonden²⁴, (ii) verantwoording ten aanzien van de door hem geformuleerde uitgangspunten voor de tijdsbesteding van de leden van de Raad van Bestuur aan bestuurstaken en andere verantwoordelijkheden alsmede ten aanzien van het toezicht op de naleving ervan²⁵, (iii) verantwoording indien het profiel van de Raad van Commissarissen afwijkt van de Profielschets²⁶.

7. VERTROUWELIJKHEID

- 7.1 De vergaderingen van de Selectie- en Benoemingscommissie zijn vertrouwelijk.
- 7.2 Indien mededelingen aan derden moeten worden gedaan, gebeurt dit door of in overleg met de voorzitter van de Selectie- en Benoemingscommissie.

²⁰ Code, Best practice bepaling III.5.3

²¹ Code, Principe III.5

²² Code, Best practice bepaling III.5.2

²³ Reglement RvC, artikel 2.3.3

²⁴ Reglement RvC, artikel 2.3.2

²⁵ Reglement RvC, artikel 2.2 sub l

²⁶ Reglement RvC, artikel 3.3

Bijlage G	REGLEMENT COMMISSIE PUBLIEK BELANG van de Raad van Commissarissen <i>opgesteld door de Raad van Commissarissen op: 20 mei 2015</i>
------------------	--

1. ALGEMEEN

- 1.1 Dit reglement van de Commissie Publiek Belang is opgesteld op grond van artikel 6.2 van het Reglement van de Raad van Commissarissen en regelt de rol en verantwoordelijkheden van de Commissie Publiek Belang, haar samenstelling en op welke wijze de Commissie Publiek Belang haar taak uitoefent.
- 1.2 Besluiten over de interpretatie van dit reglement worden genomen door de Raad van Commissarissen.
- 1.3 Begrippen hebben de betekenis die daaraan in Bijlage A bij het Reglement van de Raad van Commissarissen is gegeven.
- 1.4 De Raad van Commissarissen heeft dit reglement opgesteld¹ op voorstel van de Commissie Publiek Belang. De Commissie Publiek Belang beoordeelt jaarlijks de toereikendheid van dit reglement, brengt verslag uit van deze beoordeling aan de Raad van Commissarissen en doet zo nodig wijzigingsvoorstellen. De Raad van Commissarissen kan dit reglement te allen tijde wijzigen en/of de aan de Commissie Publiek Belang toegekende bevoegdheden herroepen.
- 1.5 In geval van strijdigheid van het bepaalde in dit reglement met het bepaalde in statuten van de Vennootschap of Coöperatie of overige corporate documentatie, zoals het Reglement van de Raad van Commissarissen, prevaleert het bepaalde in statuten of Reglement van de Raad van Commissarissen².
- 1.6 Dit reglement van de Commissie Publiek Belang is gepubliceerd op en kan worden gedownload van de website van de Vennootschap: www.pwc.nl/nl/onze-organisatie/raad-van-commissarissen.jhtml onder: Reglement raad van commissarissen, bijlage G.

2. ROL EN VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE COMMISSIE PUBLIEK BELANG

- 2.1 Onverminderd het bepaalde in artikel 6.1 van het Reglement van de Raad van Commissarissen is de Commissie Publiek Belang verantwoordelijk voor het adviseren van de Raad van Commissarissen of het voorbereiden van diens besluitvorming terzake van:
 1. de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen, waaronder met name het borgen van het publieke belang van de accountantscontrole³.
 2. onderwerpen die op basis van toepasselijke wetgeving en/of verordeningen of reglementen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants de goedkeuring van de Raad van

¹ De *Code, Best Practice bepaling III.5.1* bepaalt dat de Raad van Commissarissen voor iedere commissie een reglement op stelt.

² Aandachtspunt is de benodigde wijziging door de NBA van de 'Code Accountantsorganisaties' in verband met de daarin aan de Commissie Publiek Belang toegewezen taken die niet alle meer zondermeer aansluiten bij de door de Werkgroep toekomst accountantsberoep aanbevolen maatregelen. In 2013 is een Charter van de Commissie Publiek Belang opgesteld met inachtneming van hetgeen is bepaald in het door *PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.* ondertekende Convenant van 28 juni 2012. Hiermee heeft zij zich verbonden tot de implementatie en naleving van de 'Code voor Accountantsorganisaties met een OOB-vergunning'. Uitgangspunt voor het opstellen van de Code Accountantsorganisaties vormt de borging van het publieke belang in de bedrijfsvoering van de accountantsorganisatie, met name waar het gaat om het interne toezicht en de verantwoording door de accountantsorganisatie. Met 'publiek belang' wordt volgens de Code Accountantsorganisaties bedoeld op: het vertrouwen van het maatschappelijk verkeer in de betrouwbaarheid van verklaringen bij verantwoordingen. Uit de Toelichting op de Code Accountantsorganisaties: "Het gaat hier niet alleen om de controleverklaring bij de jaarrekening, maar om alle verklaringen en rapportages die voortvloeien uit door de accountantsorganisatie verrichte Assurance werkzaamheden."

³ *Werkgroep toekomst accountantsberoep, maatregel 2.5* omvat: "..... Het borgen van het publiek belang is een essentieel onderdeel van de taak van de rvc als geheel. De functie van de bestaande Commissie Publiek Belang wordt geïntegreerd in de rvc." *Reglement RvC, artikel 2.2 sub a (vi)*

Commissarissen behoeven⁴.

3. de goedkeuring door de Raad van Commissarissen van het kwaliteitsbeleid van de Accountantsorganisatie en de borging daarvan⁵.
 4. het jaarlijkse gesprek tussen de Raad van Commissarissen en de AFM dat is gericht op de Accountantsorganisatie⁶.
 5. het – met het oog op de (verbetering) van kwaliteit - jaarlijks evalueren met de Raad van Bestuur en de Compliance Officer
 - o of afdoende waarborgen bestaan om casuïstiek te voorkomen zoals in de voorafgaande periode is voorgelegd aan de Accountantskamer
 - o of naar aanleiding van de in dat jaar ontvangen informatie over het functioneren van accountants, de uitkomsten van (interne) kwaliteitsonderzoeken, het geleerde van openbare procedures en bevindingen van AFM, Accountantskamer, College voor Collegiale Toetsing, onderzoeksinstituut en andere partijen, maatregelen vereist zijn en
 - o indien maatregelen vereist zijn naar aanleiding van het geleerde, welke dat zijn⁷.
 6. de jaarlijkse bespreking van (het functioneren van) de klacht- en meldingsregeling⁸.
 7. alle onderwerpen die het behoud van de Wta-vergunning dan wel het voortbestaan van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. betreffen.
 8. het op verzoek van de Raad van Commissarissen voorbereiden van besluiten door de Raad van Commissarissen of adviseren van de Raad van Commissarissen op andere dan de genoemde terreinen.
- 2.2. De Commissie Publiek Belang richt zich als kerncommissie van de Raad van Commissarissen ten behoeve van zijn taakuitoefening, op de wijze waarop PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. en haar Nederlandse netwerk het publieke belang van de accountantsverklaringen waarborgt. In dat verband richt de Commissie Publiek Belang⁹ zich op de beoordeling van:
- i. de bestuurlijke besluitvorming door het bestuur van de Accountantsorganisatie
 - ii. het kwaliteitsbeheersingssysteem van de Accountantsorganisatie
 - iii. de procedure voor de (afhandeling van) meldingen

⁴ Statuten Holding artikel 17 lid 1 sub g

⁵ Reglement RvC, artikel 2.2 sub o

⁶ Reglement RvC, artikel 2.2 sub p. Het onderhouden van contacten met externe toezichthouders, waaronder de AFM verloopt via de voorzitter van de Raad van Commissarissen.

⁷ Reglement RvC, artikel 2.2 sub r

⁸ Reglement RvC, artikel 2.2 sub w

⁹ De in 2013 opgestelde 'Charter Commissie Publiek Belang' bepaalde in artikel 3.1: "De Commissie zal bij het uitvoeren van haar taken, rekening houden met de onderstaande zaken, voor zover deze van invloed zijn op die aspecten die van publiek belang zijn. In dat verband is zij betrokken bij de beoordeling van: ..."

Code Accountantsorganisaties, Principe van toezicht, onderdeel 2.2 (Publiek Belang): "Naast of binnen het toezichthoudend orgaan wordt een commissie 'publiek belang' gevormd. Deze commissie bestaat uit leden die specifiek toezien op de waarborging van het publieke belang van de accountantsverklaring. Deze leden worden vanuit hun toezichthoudende rol betrokken bij de beoordeling van de bestuurlijke besluitvorming, het kwaliteitsbeheersingssysteem, het beloningsbeleid, het risicomanagement, de procedure voor het afhandelen van meldingen, interne- en externe kwaliteitstoetsingen, externe rapportages, de dialoog met belanghebbenden en (potentiële) reputatierisico's." en *Code Accountantsorganisaties, Principe van toezicht, onderdeel 2.4 (Beoordelen en belonen):* "De commissie 'publiek belang' ziet toe op de inhoud en navolging van het beloningsbeleid voor de externe accountants, de partners en de bestuurders van de accountantsorganisatie."

De in de Code Accountantsorganisaties genoemde betrokkenheid van de Commissie Publiek Belang bij het beloningsbeleid, is thans een taak die bij de Remuneratiecommissie van de Raad van Commissarissen ligt. In de Code Accountantsorganisaties wordt o.a. de betrokkenheid bij de beoordeling van de bestuurlijke besluitvorming, bij het beloningsbeleid en bij het risicomanagement genoemd. In afwachting van de wijziging van de Code Accountantsorganisatie, is het eerste onderwerp in dit reglement van de Commissie Publiek Belang geformuleerd als 'bestuurlijke besluitvorming door het bestuur van de Accountantsorganisatie'. Het tweede onderwerp is opgenomen in het reglement van de Remuneratiecommissie; het derde onderwerp in het reglement van de Auditcommissie. Bij dergelijke onderwerpen is sprake van afstemming door de Auditcommissie, de Remuneratiecommissie of de Selectie- en Benoemingscommissie met de Commissie Publiek Belang.

- iv. de interne en externe kwaliteitstoetsingen
- v. de externe rapportages
- vi. (potentiële) reputatie risico's
- vii. de dialoog met belanghebbenden¹⁰

De Commissie Publiek Belang vervult tevens een klankbord- en adviserende rol binnen het netwerk van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

- 2.3 Bij de uitoefening van haar taak betreft de Commissie Publiek Belang relevante wettelijke en statutaire bepalingen bij haar besluitvorming alsmede relevante kwaliteitsstandaarden binnen het PwC Europe samenwerkingsverband en/of het netwerk van PwC member firms en de bepalingen in het Reglement van de Raad van Commissarissen.

Onder het voorgaande wordt tevens naleving van de “Code voor Accountantsorganisaties met een OOB-vergunning” (‘Code Accountantsorganisaties’) begrepen waaraan de Accountantsorganisatie zich heeft verbonden. Het ‘principe van toezicht’ uit de thans geldende Code Accountantsorganisaties is opgenomen in *bijlage 1* bij dit reglement van de Commissie Publiek Belang.

3. SAMENSTELLING, DESKUNDIGHEID EN ONAFHANKELIJKHEID VAN DE COMMISSIE PUBLIEK BELANG

- 3.1 De Commissie Publiek Belang is samengesteld uit tenminste vier leden van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen benoemt de leden van de Commissie Publiek Belang tot wederopzegging.
- 3.2 Alle leden¹¹ van de Commissie Publiek Belang zijn onafhankelijk in de zin van artikel 3.6 van het Reglement van de Raad van Commissarissen.
- 3.3 De leden van de Commissie Publiek Belang beschikken gezamenlijk over de deskundigheid die noodzakelijk is voor de vervulling van haar taak. De Commissie is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar op welk deelbelang dan ook kritisch en onafhankelijk kunnen optreden. De samenstelling van de Commissie Publiek Belang is dusdanig dat sprake is van adequate
- deskundigheid op het gebied van de relevante wet- en regelgeving;
 - ervaring in politieke en maatschappelijke sectoren, bij voorkeur binnen een Nederlands politiek netwerk of binnen een organisatie die (mede) het openbaar belang dient;
 - deskundigheid op financieel administratief/accounting terrein;
 - deskundigheid op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen, corporate governance en compliance;
 - cultuur en diversiteit; en
 - ervaring op het gebied van bestuurs- en organisatiekwesties.

4. VOORZITTER VAN DE COMMISSIE PUBLIEK BELANG

- 4.1 De Raad van Commissarissen benoemt één van de leden van de Commissie Publiek Belang tot voorzitter. Het voorzitterschap van de Commissie Publiek Belang wordt in elk geval niet vervuld door de voorzitter van de Raad van Commissarissen, noch door een voormalig bestuurder van één van de entiteiten binnen de groep van de Vennootschap of een niet-onafhankelijk lid van de Raad van Commissarissen.
- 4.2 De voorzitter van de Commissie Publiek Belang is verantwoordelijk voor het naar behoren functioneren van de Commissie Publiek Belang. Hij/zij treedt op als woordvoerder van de Commissie en zal het belangrijkste aanspreekpunt zijn binnen de Commissie Publiek Belang voor de Raad van Commissarissen, de Raad van Bestuur en het bestuur van de Accountantsorganisatie.

¹⁰ *Code Accountantsorganisaties, Principe van communicatie en verantwoording, onderdeel 3.4 (Dialoog met belanghebbenden)*, bepaalt: “De accountantsorganisatie voert een reguliere dialoog met haar interne en externe belanghebbenden, waaronder in ieder geval de aandeelhouders van haar beursgenoteerde controle cliënten, en legt verantwoording af over deze dialoog via het transparantieverslag. Specifiek wordt de betrokkenheid van de leden van de commissie ‘publiek belang’ bij deze dialoog beschreven.”

¹¹ *Reglement RvC, artikel 6.1*

5. VERGADERINGEN EN BESLUITVORMING COMMISSIE PUBLIEK BELANG

- 5.1 De Commissie Publiek Belang vergadert zo vaak als zij dit nodig acht, in elk geval minimaal vier maal per jaar volgens een jaarlijks op te stellen schema, tenzij er een aanleiding is om minder te vergaderen. Tenminste één van de vergaderingen zal plaatsvinden voordat het concept transparantieverslag van de Accountantsorganisatie aan de Raad van Commissarissen wordt voorgelegd.
- 5.2 Vergaderingen kunnen ook telefonisch of door middel van video conferencing of vergelijkbare communicatiemiddelen plaatsvinden, mits alle deelnemende leden elkaar tegelijkertijd kunnen verstaan en elk lid zich verstaanbaar kan maken.
- 5.3 De Commissie Publiek Belang bepaalt of en wanneer anderen (deels) bij haar vergaderingen aanwezig zijn¹². In beginsel kunnen dit zijn:
- de voorzitter van de Accountantsorganisatie
 - de voorzitter van de Raad van Bestuur
 - de Compliance Officer en/of de plaatsvervangend Compliance Officer
 - de Code of Conduct Partner

Overige functionarissen en overige leden van de Raad van Bestuur kunnen eveneens gevraagd worden om vergaderingen bij te wonen en zullen, indien zij daartoe worden uitgenodigd, de vergaderingen van de Commissie Publiek Belang bijwonen en daar alle door de Commissie Publiek Belang in redelijkheid verlangde inlichtingen verstrekken.

- 5.4 Een vergadering zal slechts plaatsvinden indien minimaal twee leden van de Commissie Publiek Belang, onder wie de voorzitter deelnemen. Een voorlopig besluit kan worden genomen indien twee leden deelnemen, waarna bevestiging buiten vergadering wordt verzocht van tenminste een ander lid.
- 5.5 Besluiten (over advisering aan de Raad van Commissarissen) kunnen ook buiten vergadering worden genomen als alle leden van de Commissie Publiek Belang *schriftelijk of per e-mail* op de hoogte zijn gebracht van het voorstel waarvoor een besluit van de Commissie Publiek Belang is vereist en deze zich voor zover redelijkerwijs mogelijk ook hebben kunnen uitlaten en een voldoende aantal leden van de Commissie Publiek Belang om een meerderheid te vormen zich *schriftelijk, per e-mail* of telefonisch (met vervolgens schriftelijke bevestiging) voor het voorstel heeft verklaard. Bij staking van stemmen is geen besluit tot stand gekomen en zal een en ander aan de Raad van Commissarissen worden voorgelegd.
- 5.6 Conform het bepaalde in de thans geldende Code Accountantsorganisaties¹³, bevat het reglement waarin de wijze van benoeming alsmede de specifieke taken en bevoegdheden van de Commissie Publiek Belang worden vastgesteld, onder andere tevens een procedure voor de behandeling van meningsverschillen met het bestuur en/of het toezichthoudend orgaan. De procedure bij een fundamenteel verschil van mening tussen de Commissie Publiek Belang en het bestuur van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. en/of de Raad van Bestuur en/of de Raad van Commissarissen dat niet op een andere wijze kan worden opgelost, staat beschreven in *bijlage 2* bij dit reglement.

6. INFORMATIEVERSTREKKING EN RAPPORTAGE AAN DE RAAD VAN COMMISSARISSSEN

- 6.1 De Commissie Publiek Belang is bevoegd om van de Raad van Bestuur en van het bestuur van de Accountantsorganisatie¹⁴ alle door haar gewenste informatie te vragen die nodig is voor een goede taakuitvoering van de Commissie Publiek Belang¹⁵.

¹² In lijn met *Code, Best practice bepaling III.5.8*

¹³ *Code Accountantsorganisaties, Principe van toezicht, onderdeel 2.3 (Taken en bevoegdheden)*

¹⁴ *Reglement RvC, artikel 12.1 (informatie, relatie met de raad van bestuur)*

¹⁵ *Code Accountantsorganisaties, onderdeel 3 Principe van communicatie en verantwoording*, bepaalt: "het bestuur zorgt voor een adequate informatievoorziening aan de leden van het toezichthoudend orgaan respectievelijk de commissie 'publiek belang', tijdig en zodanig van kwaliteit dat zij hun taak naar behoren kunnen uitoefenen. Het bestuur draagt zorg voor een open en actieve communicatie en bevordert consultaties en uitwisseling van kennis, informatie en opinies. Het bestuur legt transparant verantwoording af aan interne en externe belanghebbenden om een optimale oordeelsvorming mogelijk te maken."

- 6.2 De Commissie Publiek Belang verstrekt de Raad van Commissarissen na elke bijeenkomst van de Commissie zo spoedig mogelijk een verslag van haar beraadslagingen en bevindingen¹⁶, dat tevens vermeldt welke van haar leden en welke eventuele overige personen bij de betreffende bijeenkomst aanwezig zijn geweest. De Raad van Commissarissen behandelt het verslag in zijn eerstvolgende vergadering.

Mocht het verslag van de laatste bijeenkomst van de Commissie Publiek Belang nog niet beschikbaar zijn op het moment van vergaderen van de Raad van Commissarissen, dan zal de voorzitter van de Commissie vooruitlopend op het verslag een mondelinge samenvatting aan de Raad van Commissarissen geven.

- 6.3 De Commissie Publiek Belang informeert de Raad van Commissarissen na afloop van het boekjaar schriftelijk en tijdig omtrent de door de Raad van Commissarissen in zijn verslag op te nemen informatie. In het verslag van de Raad van Commissarissen doet deze verslag van de uitvoering van de taakopdracht van de Commissie Publiek Belang in het boekjaar¹⁷. In elk geval dient het verslag van de Raad van Commissarissen¹⁸ de samenstelling van de Commissie Publiek Belang, het aantal vergaderingen van de Commissie Publiek Belang en de belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn gekomen, te bevatten.

Bovendien doet de Commissie Publiek Belang verslag van haar bevindingen aan de Raad van Commissarissen over de stand van zaken met betrekking tot de waarborging van het publieke belang binnen PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.¹⁹. Daarbij legt de Commissie Publiek Belang verantwoording af over de wijze waarop zij haar rol heeft ingevuld en doet zij verslag over de stand van zaken met betrekking tot de waarborging van het publieke belang binnen de Accountantsorganisatie. Van de belangrijkste bevindingen van de Commissie Publiek Belang wordt melding gemaakt in het transparantieverslag²⁰ van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. of in de jaarverslaggeving²¹.

7. VERTROUWELIJKHEID

- 7.1 De vergaderingen van de Commissie Publiek Belang zijn vertrouwelijk.
- 7.2 Indien mededelingen aan derden moeten worden gedaan, gebeurt dit door of in overleg met de voorzitter van de Commissie Publiek Belang.

¹⁶ In lijn met *Code, Best practice bepaling III.5.3*

¹⁷ *Code, Principe III.5*

¹⁸ In lijn met *Code, Best practice bepaling III.5.2*

¹⁹ *Code Accountantsorganisaties, Principe van toezicht, onderdeel 2.5 (Verslag van bevindingen)*

²⁰ *Werkgroep Toekomst Accountantsberoep, maatregel 2.6, Reglement RvC, artikel 2.3.*

²¹ *Code Accountantsorganisaties, Principe van communicatie en verantwoording, onderdeel 3.3 (Vermelding van bevindingen)*, bepaalt: "In de jaarverslaggeving of het transparantieverslag zal tevens melding worden gemaakt van de belangrijkste bevindingen van de commissie 'publiek belang' over de stand van zaken met betrekking tot de waarborging van het publieke belang binnen de accountantsorganisatie, als vermeld in haar jaarlijks schriftelijk verslag aan het toezichthoudend orgaan."

Bijlage 1

Functie Commissie zoals beschreven in de Code Accountantsorganisaties (2012)

2. Principe van toezicht

Binnen (het netwerk van) de accountantsorganisatie functioneert een **commissie 'publiek belang'**, die onderdeel uit maakt van een nationale of internationale toezichthoudende structuur, die toeziet op de wijze waarop de accountantsorganisatie het publieke belang van de accountantsverklaringen waarborgt. De commissie bestaat uit meerdere personen waarvan de meerderheid onafhankelijke derden zijn.

2.1 Toezichthoudend orgaan

De eigenaren of partners van de accountantsorganisatie dragen zorg voor deskundig toezicht op het bestuur van de accountantsorganisatie. Hiertoe wordt een toezichthoudend orgaan gecreëerd, dat gepositioneerd kan zijn binnen een nationale of internationale toezichthoudende structuur.

2.2 Publiek belang

Naast of binnen het toezichthoudend orgaan wordt een **commissie 'publiek belang'** gevormd. Deze commissie bestaat uit leden die specifiek toezien op de waarborging van het publieke belang van de accountantsverklaring. Deze leden worden vanuit hun toezichthoudende rol betrokken bij de beoordeling van de bestuurlijke besluitvorming, het kwaliteitsbeheersingsysteem, het beloningsbeleid, het risicomanagement, de procedure voor het afhandelen van meldingen, interne- en externe kwaliteitstoetsingen, externe rapportages, de dialoog met belanghebbenden en (potentiële) reputatierisico's.

2.3 Taken en bevoegdheden

De wijze van benoeming alsmede de specifieke taken en bevoegdheden van de **commissie 'publiek belang'** worden vastgesteld in een charter, waarin in ieder geval het recht op informatie en de behandeling van meningsverschillen met het bestuur en/of het toezichthoudend orgaan worden geformuleerd. Indien een of meerdere onafhankelijke leden van de commissie 'publiek belang' als gevolg van een onoplosbaar meningsverschil met het bestuur of het toezichthoudend orgaan besluit(en) om op te stappen dan wordt dit besluit gepubliceerd door de accountantsorganisatie. Deze charter wordt gepubliceerd op de website.

2.4 Beoordelen en belonen

De **commissie 'publiek belang'** ziet toe op de inhoud en navolging van het beloningsbeleid voor de externe accountants, de partners en de bestuurders van de accountantsorganisatie.

2.5 Verslag van bevindingen

De **commissie 'publiek belang'** brengt jaarlijks schriftelijk verslag uit aan het toezichthoudend orgaan. Daarin legt zij verantwoording af over de wijze waarop zij haar toezichthoudende rol heeft ingevuld en doet zij verslag van haar bevindingen over de stand van zaken met betrekking tot de waarborging van het publieke belang binnen de accountantsorganisatie.

Bijlage 2

Procedure bij een fundamenteel verschil van mening

1. Indien de Commissie het erover eens is dat sprake is van een fundamenteel verschil van mening tussen hen en
 - a. het Bestuur en/of de voorzitter van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.; en/of
 - b. de Raad van Bestuur en/of de voorzitter van de Raad van Bestuur; en/of
 - c. de Raad van Commissarissen en/of de voorzitter van de Raad van Commissarissendienen de volgende bepalingen in acht te worden genomen.
2. De leden van de Commissie en de persoon, bestuur of raad met wie de leden van mening verschillen, zullen zo spoedig mogelijk bijeenkomen. In ieder geval is dit binnen vijftien werkdagen na een schriftelijk verzoek daartoe van de leden van de Commissie. In die bijeenkomst zullen de aanwezigen het meningsverschil bespreken en trachten tot een oplossing te komen.
3. Indien het fundamentele verschil van mening niet is opgelost op de wijze als beschreven in punt 2 hierboven, zullen de leden van de Commissie en de andere desbetreffende persoon, bestuur of raad (tenzij het de Raad van Commissarissen betreft), binnen vijf werkdagen de Raad van Commissarissen op de hoogte brengen van het fundamentele verschil van mening en van hun standpunten ten aanzien van het verschil van mening. De Raad van Commissarissen zal zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen vijftien werkdagen na ontvangst door de Raad van Commissarissen van de kennisgeving met de betrokken partijen bijeenkomen, apart of gezamenlijk of beide, of met de Raad van Commissarissen alleen, in overeenstemming met de door de Raad van Commissarissen hiertoe op te stellen bepalingen.
4. Indien het fundamentele verschil van mening niet is opgelost als gevolg van een dergelijke bijeenkomst, of indien sprake is van een fundamenteel verschil van mening met de Raad van Commissarissen, mogen de leden van de Commissie of de andere desbetreffende persoon, bestuur of raad, binnen vijftien werkdagen na deze bijeenkomst aan de ander schriftelijk voorstellen dat de kwestie wordt voorgelegd ter bemiddeling aan de algemene vergadering van de Coöperatie dan wel ter bemiddeling aan de Ledenraad.
5. Indien de Commissie van mening is dat 20 werkdagen na de algemene vergadering als bedoeld in punt 4 hierboven, geen actie is ondernomen conform het oordeel van de algemene vergadering, dan mogen de desbetreffende leden van de Commissie ontslag nemen en hun ontslag publiek maken in de vorm die de leden en de Raad van Bestuur of de Raad van Commissarissen zijn overeengekomen of bij gebrek aan overeenstemming binnen een redelijke termijn na het verstrijken van de termijn van 20 werkdagen, met een maximum van vijf werkdagen, in de vorm die de leden van de Commissie redelijk achten.
6. Zodra een meerderheid van de leden van de Commissie is overeengekomen dat er een fundamenteel verschil van mening bestaat in overeenstemming met deze bijlage:
 - a. zal geen lid van de Commissie voor het einde van diens zittingstermijn in de Raad van Commissarissen ontslag worden aangezegd, tenzij sprake is van grove misdraging of een andere reden voor onmiddellijke beëindiging, en
 - b. zal de zittingstermijn in de Raad van Commissarissen van een lid van de Commissie dat door tijdsverloop in de loop van deze procedure eindigt, uitsluitend voor het doel van deze procedure, doorlopen alsof het lid van de Commissie nog in functie is.
